

Ruotsalainen Tiina

Koko perheen ohjelman suunnittelu ja toteutus Suomen Saab-klubin kesäpäivät - tapahtumaan

Restonomi

Matkailun koulutus

Syksy 2017

KAJAANIN
AMMATTIKORKEAKOULU
UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Tiivistelmä

Tekijä: Ruotsalainen Tiina

Työn nimi: Koko perheen ohjelman suunnittelu ja toteutus Suomen Saab-klubin kesäpäivät -tapahtumaan

Tutkintonimike: restonomi, matkailun koulutus

Asiasanat: tapahtuma, elämys, ryhmätoiminta

Tämän opinnäytetyön aiheena oli suunnitella ja toteuttaa lapsille ja koko perheelle soveltuvaa ohjelmaa Suomen Saab-klubin kesäpäiville Himokselle 9.-11.6.2017. Työ toteutettiin toiminnallisena opinnäytetyönä. Tämä tarkoittaa, että työssä yhdistyvät teoreettinen osuus tapahtuman ohjelman suunnittelusta ja kaikki käytännön työ sekä sen raportointi. Työ toteutettiin, koska aiemmin tapahtumassa on ollut vain vähissä määrin lapsille ja koko perheelle suunnattua ohjelmaa. Työn tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa lapsille ja perheille soveltuvaa elämyksellistä ohjelmaa. Ohjelman suunnittelun jaoin kahteen osa-alueeseen: lasten puuha-alueeseen ja koko perheen tehtävärastirataan, jonka teemana oli yhdessä tekeminen.

Työni alussa perehdyin toiminnalliseen opinnäytetyöhön, jonka teorialla aloitin myös kirjallisen osuuden opinnäytetyöstäni. Tämän jälkeen tarkastelin tapahtuman järjestäjää eli Suomen Saab-klubi ry:tä ja sen aiemmin järjestämiä tapahtumia. Sen jälkeen tutustuin tapahtuman järjestämistä, ryhmätoimintaa ja elämystä käsittelevään kirjallisuuteen, josta sain työlleni hyvän teoriapohjan. Tutustuin kohderyhmään ja sain ideoita tehtävärastirataa koskien tekemällä haastattelun Lapin partiolaisten ry:n työntekijälle. Projektin alkuvaiheessa keskustelin tapahtuman projektipäällikön kanssa, kerätäkseni tietoa aiemmista kesäpäivät -tapahtumista ja toiveista tulevaan tapahtumaan. Nämä tiedot toimivat pohjana suunnitellessani ohjelmaa. Näiden jälkeen oli hyvä aloittaa suunnittelemaan lapsille ja koko perheelle ohjelmaa. Teoria ja oma tekstini kulkevat rinnakkain läpi työn, kuitenkin selkeästi eroteltuina.

Tapahtumasta saadun palautteen mukaan työni oli onnistunut. Osallistujat olivat tyytyväisiä monipuoliseen ohjelmaan ja siihen, että kerrankin tapahtumassa oli myös lasten ohjelmaan panostettu.

Abstract

Author: Ruotsalainen Tiina

Title of the Publication: Planning and implementing a program of the whole family for the summer days of Saab-Club of Finland

Degree Title: Bachelor of hospitality management, Degree Programme in Tourism

Keywords: event, experience, teamwork

The aim of this thesis was to plan and implement a suitable program for children and the whole family on the summer days of Saab-Club of Finland. The event was held in Himos on 9.-11.th June 2017. The study was implemented as a functional thesis, which means that the study combines the theoretical part of the planning of the event program with the practical work and its reporting. The study was carried out because there was only a small amount of program for children and the whole family in the event. The aim of the thesis was to plan and implement an unforgettable program for children and families. The planning of the program was divided into two areas: to the children's playground area and to the task route, in which the theme was to collaborate with the whole family.

At the beginning of the work, a functional thesis was acquainted, which also introduces the written part of the thesis. Following this, information about the organizer of the event, the Saab-Club of Finland and its previously organized events are introduced. The theoretical framework of the study consists of the literature on organizing event, teamwork and experience. The target group was researched by interviewing a Lapland Scouts Association's worker.

At the beginning of the project, the project manager of the event gave information about the previous events and the expectations of the coming event. This provided the foundations for planning the program for children and families. According to the feedback, the event was successful. The participants were pleased with the versatile program and the children's program.

Sisällys

1	Johdanto	1
2	Suomen Saab-klubi ry ja kesäpäivät	2
3	Toiminnallinen opinnäytetyö	4
4	Tapahtuman järjestäminen	6
5	Elämys	10
6	Ryhmätoiminta	15
7	Tapahtuman suunnittelu ja toteutus	18
	7.1 Tausta tutkimus kohderyhmästä.....	19
	7.2 Järjestäjät.....	21
	7.3 Tapahtumapaikka.....	21
	7.4 Turvallisuus ja riskiarviointi.....	22
	7.5 Sisältö ja ohjelma	24
	7.6 Päätös ja palaute	32
8	Pohdinta.....	35

Liitteet

1 Johdanto

Toiminnallisen opinnäytetyöni aiheena on perheohjelman järjestäminen Suomen Saab-klubi ry:n kesäpäivät -tapahtumaan. Tapahtuma järjestetään tänä vuonna 9. – 11.6.2017 Keski-Suomessa, Himoksella. Suomen Saab-klubi ry järjestää vuosittain jäsenilleen erilaisia tapahtumia, jotka ovat kerhon jäsenille pääsääntöisesti maksuttomia. Aiemmin tapahtumien ohjelma on sisältänyt vähissä määrin lapsille ja koko perheelle suunnattua ohjelmaa. Tänä vuonna koko tapahtumaan panostetaan enemmän ja samalla toivotaan, että saadaan koko perhe innostumaan ja osallistumaan tapahtumaan.

Työn tavoitteena on suunnitella ja toteuttaa lapsille ja perheille suunnattua ohjelmaa. Ohjelman suunnittelun jaoin kahteen osa-alueeseen: lasten puuha-alueeseen ja koko perheen tehtäväraastirataan. Lasten puuha-alue sisältää pienimuotoista tekemistä ja viihdykettä. Tehtäväraastiradan teema on yhdessä tekeminen. Tämä teema oli minulle selkeä valinta, koska tapahtumaan tahdotaan perheiden saapuvan yhdessä ja ohjelman olevan heille kaikille soveltuva, osallistujan iästä ja ryhmän koosta riippumatta. Teema tulee näkymään rastitehtävien suorittamisessa, joihin tullaan tarvitsemaan ryhmätyötaitoja. Tavoitteena on myös tehdä tehtäväraastiradasta elämyksellinen, jota suunnittelen Tarssasen (2009) elämuskolmio -mallin avulla. Työni onnistumista arvioin palautteiden avulla.

Edellä mainittujen asioiden pohjalta kehittämistehtävänäni on järjestää lapsille ja perheille suunnattua elämyksellistä ohjelmaa, joka innostaa koko perheen saapumaan yhdessä tapahtumaan. Etsin työssäni vastauksia mm. seuraaviin kysymyksiin: 1) Kuinka järjestetään onnistunut tapahtuma? 2) Millainen ohjelma soveltuu koko perheelle? 3) Miten suunnitellaan turvallinen ohjelma? 4) Miten ohjelmasta saadaan elämyksellinen?

Tehtäväni vaatii huolellista suunnittelua sekä ymmärrystä tapahtuman järjestämisestä, ryhmässä toimimisesta ja elämyksen piirteistä. Opinnäytetyöni teoreettinen tietoperusta koostuu näistä kolmesta tekijästä. Tapahtuman järjestämistä tarkastellaan strategisen ja operatiivisen kolmioiden avulla. Ryhmässä toimiminen havainnollistaa, kuinka ihminen toimii ryhmässä. Elämys osa-alue keskittyy avaamaan käsitettä ja tutkimaan Tarssasen (2009) Elämuskolmio -mallia. Keskeisinä käsitteitä opinnäytetyössäni siis ovat tapahtuman järjestäminen, ryhmätoiminta ja elämys. Teoria ja oma tekstini kulkevat rinnakkain läpi työn, kuitenkin selkeästi toisistaan eroteltuina.

2 Suomen Saab-klubi ry ja kesäpäivät

Suomen Saab-klubi ry on perustettu vuonna 1990 ja tällä hetkellä sillä on jäseniä yli 3 700 eri puolilla Suomea. Klubin idea on koota yhteen Saab-henkisiä ihmisiä, järjestää tapahtumia ja auttaa Saabien kunnostamisessa ja rakentelussa. Klubi julkaisee Saabisti-lehteä neljä kertaa vuodessa ja se on kerhon virallinen tiedotuskanava. Lehden lisäksi tiedotuskanavana toimii saabclub.fi -internetsivusto sekä aktiivinen keskustelufoorumi, jota käytetään Saab-aiheisiin keskusteluihin. (Suomen Saab-klubi ry.)

Keskeinen osa klubin toimintaa on erilaisten tapahtumien järjestäminen. Vakiintuneita vuosittaisia tapahtumia on tällä hetkellä neljä: talvipäivät, kevätkokous, kesätapahtuma ja syyskokous moottoriradalla. Tapahtumat ovat pääsääntöisesti klubin jäsenille maksuttomia. Tapahtumiin pyritään järjestämään mahdollisuus erilaisiin ajoharjoitteisiin esimerkiksi jää- ja asfalttiradoilla. (Suomen Saab-klubi ry.)

Ennen projektin alkamista, keskustelin tapahtuman projektipäällikön kanssa, saadakseni tarkempaa pohjatietoa tapahtumasta. Kesäpäivät -tapahtuma järjestetään joka vuosi eri paikkakunnalla, ja tämä vuosi on ensimmäinen, kun se järjestetään Himoksella, Keski-Suomessa. Himos tarjoaa mahtavat puitteet tapahtumalle, jonka takia tänä vuonna koko tapahtumaan halutaan panostaa enemmän. Aikaisempina vuosina kesäpäivillä on ollut monenlaista ohjelmaa, muun muassa autoesittelyjä, klubikaupan toimintaa, yritysvierailuja, tuote-esittelyjä ja rastitehtäväratoja. Viikonlopun ajan kestävän tapahtuman pääpaino on ollut yleensä lauantaisissa.

Tänä vuonna ohjelma sisältää eri osa-alueita, joihin voi kaikkiin tai osaan osallistua oman halunsa mukaan. Ohjelmassa on mahdollisuus päästä testaamaan auton huippunopeutta mailin matkalla Hallin lentokentällä, kokea Ouninpohjan erikoiskoe retkeilyajona ja koko perheen tehtävärastirata Himoksen alueella. Lapsille halutaan myös mahdollisuus erilaisiin aktiviteetteihin ja viihdykkeeseen. Kerholaiset, jotka omistavat hieman harvinaisemman tai tyylikkäästi rakennetun Saabin, saavat halutessaan sen esittelypaikoille. Himoksen alueelle on järjestetty molemmille illoille yhteisruokailut. Perjantai-iltana on mahdollisuus kylpeä rantasaunoilla ja lauantai-illalle yhteinen illanvietto Himos-Areenalla, jossa nautitaan buffet -illallinen sekä palkitaan esittelyautoja, nopeusmittaukseen osallistuneita ja tehtävärastiradan parhaimmat joukkueet.

Toimeksiantajalla on toiminnallisen opinnäytetyön projektille tänä vuonna tarvetta, koska perheelle suunnattuun ohjelmaan halutaan panostaa enemmän, jotta se houkuttelisi koko

perheen tapahtumaan mukaan. Aikaisempina vuosina ei olla ohjelmassa juurikaan keskitytty perheen pienimpiin, vaan heille on ollut pääasiassa vain piirustuskilpailuja. Tänä vuonna ohjelmassa myös lapset halutaan huomioida paremmin.

3 Toiminnallinen opinnäytetyö

Opinnäytetyön voi toteuttaa kahdella erilaisella tavalla. Opinnäytetyö voi olla joko tutkimuksellinen tai toiminnallinen. Tutkimuksellisen opinnäytetyön päämääränä on etsiä vastauksia työelämän kysymyksiin tekemällä mittauksia, kokeita, kyselyitä tai haastatteluita. (Lapin ammattikorkeakoulu.) Toiminnallinen opinnäyte on vaihtoehto ammattikorkeakoulun tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Siinä yhdistyvät käytännön toteutus ja sen raportointi. Toiminnallisen opinnäytetyön tavoitteena ammatillisessa kentässä käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä. Työ voi olla alasta riippuen esimerkiksi ammatilliseen käytäntöön tarkoitettu ohje, ohjeistus tai opastus, kuten perehdyttämisoas tai turvallisuusohjeistus. Se voi olla myös jonkin tapahtuman toteuttaminen kuten kasainvälisen kokouksen järjestäminen. Työn toteutustapana voi olla kohderyhmän mukaan esimerkiksi opas, kirja, portfolio, kotisivut tai johonkin tilaan järjestetty näyttely tai tapahtuma. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9.) Toiminnallinen opinnäytetyö voidaan tehdä yksin tai ryhmässä työelämäyhteistyönä ja se voi olla monialainen tai keskittyä pelkästään omaan alaan (Lapin ammattikorkeakoulu). Toiminnallinen opinnäytetyö oli minulle luonnollinen valinta, koska olen käytännönläheinen ihminen. Tässä työtavassa pääsen teorian lisäksi konkreettisesti tekemään, joka on oppimistapana minulle paras.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä toteutettu tapahtuma, tuote, opas tai ohjeistus ei riitä pelkästään ammattikorkeakoulun opinnäytetyöksi (Vilkkä & Airaksinen 2003, 41 – 42). Toiminnallinen opinnäytetyö jakaantuu kahteen osa-alueeseen: toiminnalliseen osuuteen eli produktiin ja teoreettiseen viitekehysosuuteen, jolla toiminnallisen opinnäytetyön tuotos pohjataan ammatilliseen teoriaan (Virtuaali ammattikorkeakoulu 2014). Ammatilliseen käytäntöön on kyettävä yhdistämään ammatillinen teoreettinen tieto, on kyettävä pohtimaan alan teorioita ja niistä nousevien käsitteiden avulla kriittisesti käytännön ratkaisuja sekä kehittämään niiden avulla oman alan ammattikulttuuria. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 41 – 42). Tavoitteena on oman alan ammatillisen tiedon, taidon ja sivistyksen kehittyminen (Vallo 2006, 76). Toiminnallista opinnäytetyötäni tukemaan käytän tapahtuman järjestämistä, ryhmän toimintaa ja elämyksellisyyttä käsitteleviä teorioita. Nämä antavat hyvän pohjatiedon, ennen varsinaisen ohjelman suunnittelun aloittamista.

Toiminnallisessa opinnäytetyössä on suositeltavaa löytää toimeksiantaja, joka tarjoaa aiheen opinnäytetyölle (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16). Toiminnallinen opinnäytetyö lähtee liikkeelle hyvän idean luomisesta. Opinnäytetyöntekijä ja toimeksiantaja selvittävät yhdessä toimeksiantajan tarvetta mahdolliselle toiminnallisen opinnäytetyön produktiolle.

Opinnäytetyön tekijälle olisi ihanteellista päästä hyödyntämään ja syventämään koulutuksesta saamia tietoja ja taitoja tehdessään opinnäytetyötä. Kun ideasta on saatu toimiva ja motivoiva produkti, joka on sekä opinnäytetyöntekijää että toimeksiantajaa miellyttävä, voidaan toiminnallista opinnäytetyötä lähteä työstämään eteenpäin. Ensimmäiseksi idealle asetetaan realistinen tavoite aiheanalyysin avulla, jotta suunnittelulle ja toiminnalle saadaan kaikkien osapuolien odotuksia vastaava päämäärä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 23 - 24.) Tekemällä opinnäytetyön yhteistyössä työelämän kanssa on mahdollisuus näyttää osaamistaan, herättää työelämän kiinnostusta ja jopa mahdollisesti myös työllistyä. Toiminnallista opinnäytetyötä tehdessä pystyy luomaan verkostoja työelämään, joista voi myöhemmässä vaiheessa olla hyötyä. Toimeksi annetun opinnäytetyön etu on myös se, että sitä tehdessä pääsee peilaamaan tietoja ja taitoja sen hetkiseen työelämään. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 16 – 17.) Yhtenä toiminnallisen opinnäytetyön valintaan vaikuttavana tekijänä oli myös minun mahdollisuus verkostoitua työelämän kanssa. Tällä tavalla pääsen näyttämään mahdollisille työnantajille, millainen olen projektityöntekijänä.

Seuraavaksi opinnäytetyölle tehdään toimintasuunnitelma, jolla tehdään selkeäksi mitä tehdään, miten tehdään ja miksi tehdään. Toimintasuunnitelmaan pitää pystyä sitoutumaan ja tehdä opinnäytetyötä niin kuin on suunnitellut. Aluksi tehdään lähtötilanteen kartoitus, jonka avulla selviää, onko kyseisenlaisia ideoita jo alalla. Ei kannata lähteä toistamaan hyvää ideaa, vaan opinnäytetyössä on tarkoitus luoda alalle jotakin uutta. Tässä vaiheessa on tärkeää myös kartoittaa idean kohderyhmä, idean tarpeellisuus, aiheeseen liittyvä lähdekirjallisuus, tutkimukset, muut mahdolliset lähteet ja aiheeseen liittyvä ajan-kohtainen keskustelu. Näiden pohjalta voi tarkastella omia taitoja, kykyjä ja valmiuksia idean toteuttamiseen. Tämän taustakartoituksen jälkeen voi täsmentää lopullisen toiminnallisen opinnäytetyön idean ja sen tavoitteet. Idea tulee rajata sopivaksi, millainen ongelma sillä halutaan ratkaista ja mikä merkitys sillä on kohderyhmälle. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 26 – 27.)

Ideointivaiheen jälkeen opinnäytetyön tekeminen etenee tehdyn suunnitelman mukaisesti. Opinnäytetyötä tehdessään opiskelija perehtyy aihetta koskevaan lähdekirjallisuuteen ja syventää omaa asiantuntemustaan. Opinnäytetyö kannattaa aloittaa teoriaosuuden kirjoittamisella, joka helpottaa opinnäytetyön käytännönsuuden toteutusta. Tällä voidaan myös välttää mahdolliset puutteet ja virheet käytännönsuudessa. Teoriaosuuden kirjoittamisen jälkeen tai mahdollisesti osittain samanaikaisesti aloitetaan käytännön soveltava osuus. Lopuksi opinnäytetyö dokumentoidaan ohjeiden mukaisesti. (Kajaanin ammattikorkeakoulu 2014.)

4 Tapahtuman järjestäminen

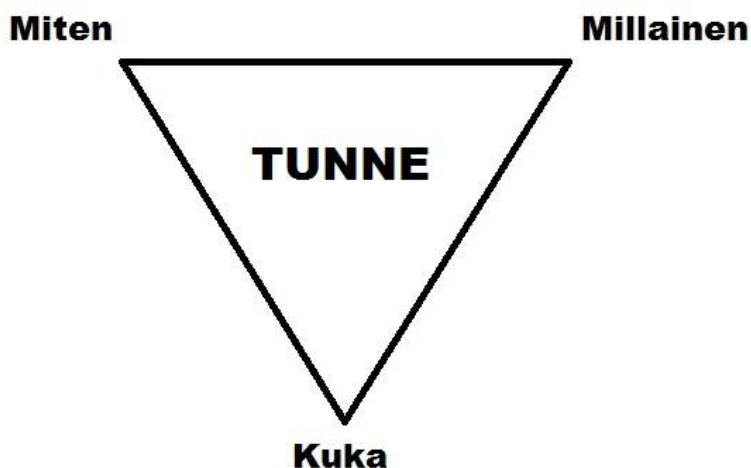
Suomi on täynnä erilaisia ohjelma- ja elämyspalveluiden tarjoajia. Aluksi on pohdittava tarkkaan, mitä ollaan järjestämässä. Mahdollisuuksia tapahtuman järjestämiseen on monia. Tapahtuma voidaan toteuttaa alusta loppuun saakka itse, tai se voidaan ostaa räätälöitynä ulkopuoliselta tapahtumatoimistolta. Tapahtumaan on mahdollista ostaa myös eri osaset eri ohjelmatarjoajilta ja rakentaa niistä niin sanottu ketjutettu tapahtuma tai voidaan hyödyntää jo olemassa olevaa kattotapahtumaa, kuten esimerkiksi näyttelyä, konserttia tai urheilukilpailua. (Vallo & Häyrynen 2016, 75.)

Ennen tapahtuman suunnitteluun ryhtymistä, on perehdyttävä strategiaan ja operatiivisiin kysymyksiin, jotka molemmat sisältävät kolme kysymystä muodostaen kolmiot. Vallo ja Häyrynen kuvailevat onnistuneen tapahtuman mallia tähtenä, joka muodostuu näiden kahden kolmion yhteiskuviosta. Strategisia kysymyksiä ovat: 1) Miksi tapahtuma järjestetään? 2) Kenelle tapahtuma järjestetään? 3) Mitä järjestetään? Missä ja milloin? Strategiaan kysymyksiin tulee olla vastaus organisaation johdolla tai sillä henkilöllä, jolla on tarve tai halu tapahtuman järjestämiseen. Näistä kolmesta kysymyksestä muotoutuu tapahtumalle IDEA, joka on havainnollistettu kuvassa 1. (Vallo & Häyrynen 2016, 121 - 123.) Ideointivaiheen alussa kerätään paljon ideoita, joita seulotaan myöhemmässä vaiheessa. Ideointivaiheessa kannattaa käyttää hyödykseen erilaisia menetelmiä, jolla ideointia voidaan vauhdittaa. Muutamat avainhenkilöt voivat opetella jonkin ideointimenetelmän ja sen hyödyntämisen tiimityössä. Tällaisia menetelmiä ovat esimerkiksi aivoriihitoiminta, tupla-tiimimenetelmä ja mind mapping. (Kauhanen, Juurakko & Kauhanen 2002, 35 - 36.)

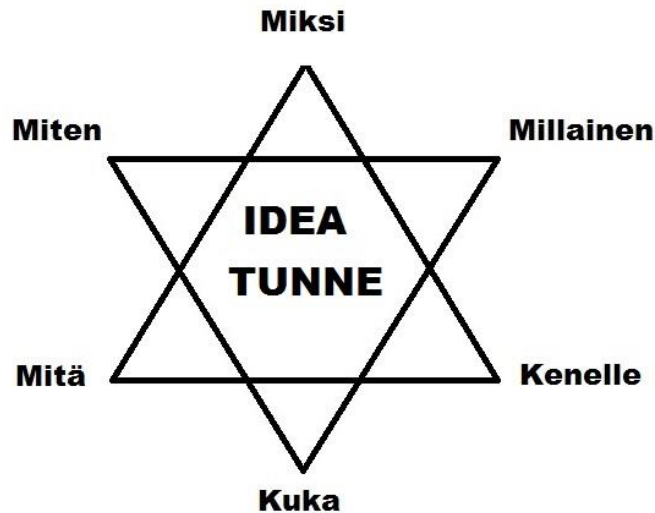
Kuva 1. Strateginen kolmio (Vallo & Häyrynen 2016, 121).

Operatiivisen kolmion kysymykset ovat: 1) Miten tapahtuma järjestetään? 2) Millainen tapahtuman ohjelma tai sisältö on? 3) Kuka toimii isäntänä? Operatiivinen kolmio tarkastelee tapahtuman toteuttamista, joka on havainnoitu kuvassa 2. Tästä on vastuussa tapahtuman projektipäällikkö ja projektityöryhmä, joka voi tilanteen mukaan sisältää myös ulkopuolisia toimijoita. Nämä kuusi kysymystä muodostavat kaksi kolmiota, joiden pitää olla keskenään tasapainossa. Jos toinen kolmio tai jokin kolmion kulma on toista vahvempi, tulee tapahtumasta tasapainoton. Usein tapahtuman läsnäolijat aistivat toimimattomuuden tapahtuman tunnelmasta tai tunteesta, joka jää tapahtuman jälkeen päällimmäiseksi (Vallo & Häyrinen 2016, 121 - 127.) Tapahtuma saattaa hyötyä kattavasta teemasta. Teemaa käytettäessä toteutuksen on oltava kohdillaan ja sen on sovittava järjestävän organisaation arvoihin. Jos järjestävän organisaation yleisilme on innovatiivinen ja leikkisä voi sitä käyttää hyödyksi tapahtumaa elävöittäessä. (Kullas, 5.)

Kuva 2. Operatiivinen kolmio (Vallo & Häyrinen 2016, 125).

Kun nämä kaksi kolmiota (strateginen ja operatiivinen) asetetaan päällekkäin, ne muodostavat yhdessä kirkkaasti tuikkivan tähden, onnistuneen tapahtuman mallin, joka on havainnollistettu kuvassa 3. (Vallo & Häyrinen 2016, 127).

Kuva 3. Onnistunut tapahtuma (Vallo & Häyrynen 2016, 128).

Suuren tapahtuman suunnittelun tulisi alkaa noin vuosi ennen tapahtumaa. Tämä saattaa kuulostaa pitkältä ajalta, mutta esimerkiksi tietyt tapahtumapaikat varataan ajoissa. (Kullas, 4.) Huolellinen tapahtuman etukäteissuunnittelu on erittäin tärkeää. Tapahtuman järjestäjän on hyvä selvittää jo alusta asti tapahtuman avainhenkilöille tilaisuuden ensisijaiset tavoitteet. Käytännössä tavoitteita on melkein aina useita. Tapahtuman tavoitteet voivat olla taloudellisia tai sisällöllisiä. Taloudellisella tavoitteella pyritään tiettyyn tulokseen, joka asetetaan budjetoinnin yhteydessä. Sisällöllisiä tavoitteita ovat esimerkiksi ohjelmiston tasokkuus ja mielenkiintoisuus sekä järjestävän tahon imagon rakentaminen tai kohentaminen. Myös esimerkiksi samantapaisesti ajattelevien ihmisen kerääminen yhteen voi olla sisällöllinen tavoite. (Kauhanen ym. 2002, 45 - 48.)

Oikean tapahtumapaikan valitseminen on tärkeää. Vääränlainen tapahtumapaikka voi johtaa tapahtuman epäonnistumiseen. Tapahtumapaikan sijainti kannattaa olla sellainen, että sinne on helppo saapua. (Kullas, 2.)

Toteutussuunnitelmassa määritellään toteutusvaiheet ja niiden aikataulut. Toteutusvaiheisiin kannattaa määrätä takaraja, johon mennessä tapahtumasta voidaan vielä luopua ilman suurempia kuluja. Esimerkiksi ennakkomainonnan ja ennakkolippujen myynnin aloituksen ajankohdat täytyy määrittää. Aikataulutuksessa määritellään esimerkiksi päivämäärä, jolloin ohjelman pitää olla valmis ja julkistamiskunnossa. Tapahtuman projektiorganisaatiolle laaditaan tehtäväluettelo, josta jokainen löytää omat vastuutehtävät. Luettelosta löytyy kaikki toimet, jotka vaativat tekijän ja vastuuhenkilön tapahtuman valmis-

telussa, tapahtuman aikana ja tapahtuman jälkeen. Tehtävät ja niiden vastuuhenkilöt kannattaa kirjata ylös, tämä helpottaa tapahtuman valmistelun seurantaan, projektipäällikön työtä ja sitä voidaan hyödyttää myös loppuraportin laatimisessa. (Kauhanen ym. 2002, 50 – 51.)

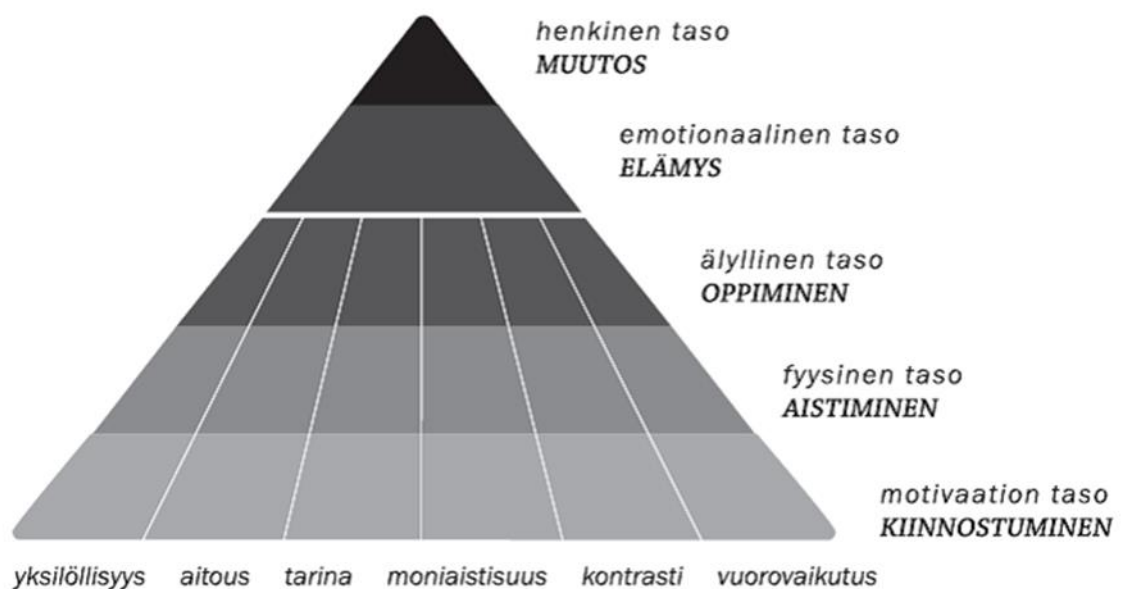
Hyvän perehdytyksen ja koulutuksen lisäksi on erittäin tärkeää saada hyvä ilmapiiri ja tunnelma työntekijöille, joka kannustaa ja helpottaa työntekoa. Tämä auttaa monien ongelmien ratkeamiseen tapahtuman aikana ja se huomataan myös itse tapahtumassa. Tapahtuman työntekijöiden on tiedettävä tiettyjen osa-alueiden vastuuhenkilöt ja heidän yhteystietonsa. Tällöin he eivät kuormita suotta projektipäällikköä kysymyksillä. (Iiskola-Kesonen 2004, 11.)

Tapahtuman päätökseen tulee kiinnittää myös huomioita. On tärkeää suunnitella myös hyvin tapahtuman purkaminen, siivoaminen ja lopputyöt. Täytyy huomioida, että näihinkin työtehtäviin on riittävästi henkilöitä ja vastuuhenkilöillä on oltava vielä voimia loppuun saakka. Tapahtuman päättämiseen kuuluu palautteen kerääminen ja työntekijöiden kiittäminen. Myös yhteistyökumppaneiden kiittäminen kannattaa muistaa. On tärkeää arkistoida kaikki tapahtumaan liittyvä oleellinen tieto huolellisesti. Tähän kannattaa kiinnittää huomioita, koska yleensä tapahtuman jälkeen ollaan väsyneitä ja dokumentointi on vajaista. (Iiskola-Kesonen 2004, 12.) Toinen tärkeäksi tutustua tapahtuman järjestämiseen kokonaisuutena, koska tapahtuman ohjelman sisältö vaikuttaa yhtenä tekijänä kokonaisuuden onnistumiseen.

5 Elämys

Saab-Klubin Kesäpäivät -tapahtuman ohjelman suunnittelussa käytin apunani Lapin elämysteollisuuden osaamiskeskuksen laatimaa Elämyskolmio -mallia, joka on kuvassa 4. Elämyskolmio on selkeä työkalu tuotteen analysointiin ja kehittämiseen (Tarssanen 2009, 11). Halusin suunnittelemani ohjelmalla tarjota osallistujille mahdollisuuden kokea elämyksiä.

Elämys on positiivinen, merkittävä ja ikimuistoinen kokemus, joka voi tuottaa kokijalleen henkilökohtaisen muutoksen. Mikä erottaa elämyksen ja kokemuksen toisistaan? Mitä elementtejä täytyy matkailutuotteesta löytyä, jotta asiakkaan on mahdollista kokea elämys? Vastauksia näihin kysymyksiin löytyy Tarssasen (2009) Elämyskolmio -mallista. Tämän avulla on mahdollista ymmärtää ja analysoida tuotteiden elämyksellisyyttä. Malli on eräänlainen ideaalityyppi ja se kuvaa täydellistä tuotetta, jonka kaikilla tasoilla ovat kaikki elämyksen elementit edustettuina. Mallissa kuvataan asiakkaan kokemuksen tasot sekä kuusi tuotteen elementtiä, joiden avulla elämys todennäköisesti syntyy. (Tarssanen 2009, 11 – 12.)

Kuva 4. Elämyskolmio (Tarssanen 2009, 11).

Elämyskolmio -mallissa elämystä tarkastellaan kahdesta eri näkökulmasta: tuotteen elementtien tasolla ja kokemisen tasolla. Tuotteen elementtien tasoja ovat yksilöllisyys, aitous, tarina, moniaistisuus, kontrasti ja vuorovaikutus. Yksilön kokemisen tasoja puolestaan ovat motivaation taso, fyysinen taso, älyllinen taso, emotionaalinen taso ja henkinen taso. (Tarssanen 2009, 11 - 12.) Tapahtuman ohjelmaa suunniteltaessa hyödynnän tätä Elämyskolmio -mallia, jonka avulla luon hyvät mahdollisuudet osallistujien elämyksiin. Tavoitteenani on saavuttaa emotionaalinen-taso, jolla kaikki elämyksen elementit on otettu huomioon. Tämän avulla osallistujilla on mahdollisuus kokea elämys ja muistaa tapahtuma lopun ikäänsä.

Yksilöllisyys tarkoittaa tuotteen ainutlaatuisuutta ja ainutkertaisuutta, ettei täysin samaa tai samanlaista tuotetta löydy mistään muualta. Yksilöllisyys näkyy tuotteessa asiakaslähtöisyytenä, joustavuutena ja tuotteen räätälöinti mahdollisuutena, jolloin siitä saadaan asiakkaan mieltymyksiin ja tarpeisiin soveltuva. Yksinkertaisimmillaan tämä tarkoittaa joustoa ohjelmassa, jolloin jokainen osallistuja voi toteuttaa omia mieltymyksiään esimerkiksi aktiviteettien haastavuuden osalta. (Tarssanen 2009, 12.) Tapahtumassa haluan huomioida tehtävärastrataan osallistujat ryhmänä, mutta myös yksilöinä. Ohjelmaan aion lisätä ainutlaatuisuutta sillä, että tehtävissä pystyy halutessaan valitsemaan myös helpomman vaihtoehdon.

Aitous puolestaan tarkoittaa tuotteen uskottavuutta. Yksinkertaisimmillaan tuotteen aitous on olemassa olevaa ja todellista alueen elämäntapaa ja kulttuuria. Aitouden määrittää viimekädessä kuitenkin asiakas itse. Tuote määritellään aidoksi, jos asiakas kokee sen uskottavana ja aitona. (Tarssanen 2009, 12.) Koska osallistujat määrittelevät itse aitouden, on ainut mahdollisuuteni vaikuttaa ohjelman aitouteen tuomalla uskottavuutta lisääviä elementtejä. Minulla on aito halu antaa osallistujille mahdollisuus kokea elämyksiä ohjelmassa. Myös se, että suunnittelen tehtävärastrit soveltumaan kaikille ja niiden suorittamiseen tarvitaan koko ryhmän panostusta, tukevat ohjelman uskottavuutta.

Tuotteen aitouteen liittyy läheisesti *Tarina*. Kokemuksesta saadaan tiivis ja mukaansa tempaava, kun kokonaisuuden kaikki elementit yhdistetään toisiinsa yhtenäisellä tarinalla. Tarinalla perustellaan asiakkaalle tekeminen. Hyvässä tarinassa on faktan ja fiktion elementtejä, siinä voi olla esimerkiksi vanhoja uskomuksia höysteenä. (Tarssanen 2009, 13.) Tarinaelementin saan esille teemoittamalla ja yhdistämällä tehtävärastrit niin, että niiden tehtävien suoritukseen tarvitaan kaikkia ryhmän jäseniä.

Moniaistisuus tarkoittaa sitä, että tuotteen voi kokea kaikilla aisteilla ja samalla vahvistaa tuotteen teemaa. (Tarssanen 2009, 14.) Useille eri aisteille ärsykyitä antava tuote voi

sisältää visuaalisuutta, tuoksua, ääniä, makuja ja tuntoaistimuksia (Karppinen & Latomaa 2007, 115.) Jos aistiärsykkeet ovat häiritseviä tai niitä on liikaa, saattaa kokonaisvaikutelma kärsiä (Tarssanen 2009, 14). Moniaistisuutta saan ohjelmaan sillä, että suunnittelen tehtäväraستiradalle sellaista sisältöä, jotka antavat useille eri aisteille ärsykeitä.

Kontrasti -elementillä tarkoitetaan tuotteen erilaista asiakkaan näkökulmasta. Tuotteen avulla asiakkaan on pystyttävä kokemaan jotakin uutta, eksoottista ja tavallisesta arjesta poikkeavaa. Kontrastin esille tuomisessa on huomioitava asiakkaan kansalaisuus ja kulttuuri. Yksi voi kokea asian eksoottisena, kun taas toiselle se on tavallista. (Tarssanen 2009, 14.) Tehtäväraستirata toteutetaan Himoksen kauniissa luonnonympäristössä ja yhdessä suoritettavat tehtävät tuovat kontrastia osallistujien arkipäiväiseen toimintaan.

Elämyksen syntyyn vaikuttaa myös *vuorovaikutus*. Se on onnistunutta kommunikointia oppaan ja muiden kokijoiden, sekä tuotteen ja tuottajien kanssa. Vuorovaikutuksessa oleellisena osana on myös yhteisöllisyyden tunne siitä, että koetaan asioita yhdessä. (Tarssanen 2009, 14.) Vuorovaikutus tulee korostumaan rastitehtävissä. Tehtävistä suoriutumiseen ryhmäläisten täytyy pitää yhtä, jokaisen työpanos on tärkeää ja kommunikointi on tärkeässä asemassa.

Motivaation tasolla tarkoitetaan asiakkaan kiinnostuksen herättämistä. Motivaation avulla saadaan asiakkaalle halu ja valmius osallistua ja kokea. Tällä tasolla tuodaan tuote asiakkaalle esiin esimerkiksi markkinoinnin avulla. (Karppinen & Latomaa 2007, 117.) Tässä vaiheessa tulisi jo mahdollisimman monen elämyskriteerin täyttyä. Tuotteen markkinoinnin tulisi olla mahdollisimman yksilöllistä, moniaistista, aitoa ja vuorovaikutuksellista. Tuotteessa tulisi lisäksi olla myös kontrasti ja tarina. (Tarssanen 2009, 15.) Markkinointitapahtuman ohjelmaa Saab-klubi ry:n Facebook sivulla sekä Foorumilla, joista se tavoittaa parhaiten kohderyhmämme. Mainoksessa tullaan kertomaan tehtäväraستien teemasta ja suorittamisesta houkuttelevalla tavalla. Motivaatiota herätetään ajatuksella, että koko perhe pääsee yhdessä tekemään tehtäviä ja suoriutumaan tehtäväraستiradasta.

Fyysisellä tasolla asiakas ottaa vastaan, kokee, tuntee, havaitsee ja tiedostaa tuotteen aistiensa avulla. Fyysisellä tasolla hyvä tuote antaa asiakkaalle turvallisen ja miellyttävän kokemuksen. Lukuun ottamatta extreme-elämyksiä, joiden kokemiseen kuuluvat kuoleman- ja loukkaantumisen vaara oleellisena osana. Fyysisellä tasolla yksilöllisyys voi tarkoittaa tuotteen muunneltavuutta sen haastavuudessa tai sitä, että tuotteesta voi aina löytää jotakin uutta. Aitous tarkoittaa tällä tasolla fyysisten puitteiden uskottavuutta. Moniaistisuus korostuu siinä, että kokemuksessa ei ole liikaa aistiärsykeitä, jotka voivat pilata

halutun tunnelman. Kontrasti näkyy fyysisen tilan ympäristön erilaisuutena kokijan normaaliin arkiympäristöön. Vuorovaikutus elementti takaa jokaisen osallistumisen ja onnistuneen vuorovaikutuksen. (Karppinen & Latomaa 2007, 117 - 118.) Tehtävärastien turvallisuutta mietitään ennakkoon taataksemme osallistujille turvallisen kokemuksen. Kokemus saadaan miellyttäväksi osallistujille selkeällä ohjeistuksella ja innostamisella yhteiseen tekemiseen. Kaikille pyritään saamaan tunne siitä, että jokaisen panos ryhmän työskentelyssä on yhtä tärkeää ja kannustetaan ottamaan kaikki jäsenet huomioon tehtäviä suorittaessa. Aistiärsykkeet pidetään rajattuina tehtäväpaikoilla, jolloin tilanne ei ole liian sekava. Luonnonkaunis Himos vesistöineen, metsineen ja golf-alueineen on varmasti jonkin verran erilainen osallistujien normaalista elinympäristöstä.

Älyllisellä tasolla asiakas käsittelee ympäristön antamia aistiärsyksiä, joiden avulla opitaan, ajatellaan ja sovelletaan tietoa ja muodostetaan mielipiteitä. Tällä tasolla asiakas päättää, onko hän tyytyväinen kokemukseen. Älyllisellä tasolla hyvä tuote tarjoaa asiakkaalle oppimisen- tai harjaantumiskokemuksen, jolloin asiakkaan on mahdollista oppia jotakin uutta, kehittää taitojaan tai saada uutta tietoa. (Tarssanen 2009, 16.) Tällä tasolla yksilöllisyyden elementti tarkoittaa haastavuutta tai kiinnostavuutta. Aitous näkyy tuotteen kulttuurisena kestävyysnä ja aitoutena. Tällä tarkoitetaan tuotetta, joka soveltuu ympäristön kulttuuriin esimerkiksi saunaelämys Suomessa. Älyllisellä tasolla hyvä tarina näkyy mukaansatempaavana kokemuksena, joka muodostuu aukottomasta kokonaisuudesta. Moniaistisuus elementti muodostaa kaikista aistiärsykkeistä harmonisen kokonaisuuden. Kontrasti elementti näkyy siinä, että asiakas pääsee irti normaaleista arkiajatuksistaan. Tällä tasolla vuorovaikutus täyttyy onnistuneella vuorovaikutuksella henkilökunnan ja muiden asiakkaiden välillä. (Karppinen & Latomaa 2007, 118.) Tehtävistä tehdään monipuolisia, jolloin ne tarjoavat varmasti jokaiselle osallistujalle jotakin uutta. Tarkoituksena on myös se, että osallistujat oppivat uusia asioita päivän aikana.

Emotionaalisella tasolla koetaan varsinainen elämys. Tuotteessa tulisi olla huomioituna kaikki elämyksen elementit eri kokemisen tasoilla, jolloin on mahdollista, että asiakas kokee positiivisen tunnereaktion, jonka asiakas tuntee merkitykselliseksi. Tämä voi olla iloa, riemua, onnellisuutta, onnistumisen ja oppimisen iloa, voiton riemua tai vaikkapa liikuttusta. (Tarssanen 2009, 16.) Ohjelman suunnittelussa otan parhaani mukaan huomioon kaikki elämyksen elementit ja niiden avulla oli osallistujilla mahdollisuus saavuttaa emotionaalinen taso. Aion kierrellä rastialueilla havainnoiden ja kysellä ohjelman jälkeen tehtävärasteilla työskenneiltä henkilöiltä, kuinka he näkivät osallistujien mielialan tehtävissä.

Viimeinen taso on *henkinen* taso. Elämyksen kaltainen positiivinen ja voimakas tunnereaktio saattaa saada aikaiseksi asiakkaalle henkilökohtaisen muutoskokemuksen, joka

johtaa melko pysyviin muutoksiin henkilön fyysisessä olotilassa, mielentilassa tai elämäntavassa. Asiakas kokee muuttuneensa ja kehittyneensä ihmisenä tai omaksuneensa jotakin uutta osaksi persoonaansa tai maailmakuvaansa. Elämyksen kautta asiakas voi löytää itselleen uuden harrastuksen, uusia ajattelutapoja tai löytää itsestään uusia voimavaroja. (Karppinen & Latomaa 2007, 119.) Tällä tasolla osallistujat voivat oivaltaa, kuinka mukavaa perheen kanssa on tehdä tehtäviä tehtävärastiradalla. Tämä voi tuoda heille halun jatkaa perheen mukavia yhteisiä hetkiä, erilaisten aktiviteettien parissa.

Elämys syntyy asiakaspalvelutilanteessa, siksi oppaiden on tunnettava keinoja ja osattava johdattaa asiakas elämyskokemuksensa. Kuitenkaan palveluntarjoaja voi toimia vain tiettyyn pisteeseen saakka, kokija määrittää itse oman elämyskokemuksensa, mutta siihen vaikuttavat vuorovaikutus palveluntarjoajan kanssa sekä asiakkaan taustatekijät. Taustatekijöinä ovat muun muassa asiakkaan kulttuuritausta ja se, mihin hän on tottunut arkielämässään. (Tarssanen 2009, 10.)

Jokaisessa tapahtumassa pitäisi kyetä luomaan unohtumattomia kokemuksia, jotka muistetaan vielä kahdenkymmen vuoden jälkeen (Vallo & Häyrinen 2016, 140). Tehtävärastiradan tehtävät aion suunnitella ja toteuttaa niin, että siellä olisi jokaiselle jotakin uutta ja mieleenpainuvaa.

6 Ryhmätoiminta

Ryhmä muodostuu vähintään kahdesta yksilöstä, jotka ovat vuorovaikutuksessa keskenään. Ryhmän jäsenyyteen liittyy tietoisuus ryhmään kuulumisesta, ryhmän muista jäsenistä ja yksilön oman toiminnan liittyminen ryhmän yhteisen tavoitteen saavuttamiseen. Ryhmällä on useasti yhteinen tavoite tai tehtävä, jonka se pyrkii saavuttamaan. Monet ryhmän toiminnan haasteet liittyvät epäselvään tavoitteeseen. Tavoite ei ole välttämättä kaikille riittävän selvä tai kaikki ryhmän jäsenet eivät sitoudu toimintaan ryhmätavoitteen saavuttamiseksi. (Kataja, Jaakkola & Liukkonen 2011, 15.) Ryhmän toiminnan pohjana ovat tavoitteet. Täytyy olla selvää, mihin toiminnalla pyritään ja jokaisen ryhmän jäsenen on tiedettävä mikä tai mitkä ovat tavoitteet. Ryhmän jäsenillä saattaa olla myös omia tavoitteita. (Norrena 2016, 29.) Tehtävärastiradoille osallistuvat henkilöt saavat itse suorittaa ryhmäytymisen, mikä on paras tapa tapahtumaan yhdessä saapuvien perheiden kannalta. Ennen ryhmien siirtymistä tehtävärastiradalle, käydään yhdessä tehtävärastin ohjaajan kanssa läpi ryhmän tavoite rastiradalla. Tällä varmistetaan, ettei kenellekään jää epäselväksi miksi tehtäviä tehdään ja miten ryhmän tulee toimia niistä suoriutuakseen.

Ryhmää voidaan kuvailla useiden erilaisten tunnusmerkkien avulla. Tällaisia ovat yhteinen tehtävä, jäsenten määrä, riippuvuus toisista, tietoisuus omasta jäsenyydestä ja muista jäsenistä, vuorovaikutus, toisiin vaikuttaminen ryhmädynamiikka ja ryhmärakenteet. (Rovio, Lintunen & Salmi 2009, 21.)

Ryhmätoiminnassa pyritään hyödyntämään ryhmän jäsenten kokemuksia, tietoa, taitoa ja mielipiteitä. Yhdessä toimimaan tottunut ryhmä on tehokkaampi kuin yksilö itsekseen. Se pystyy kokoamaan tarvittavaa tietoa nopeammin ja laajemmin. Esimerkiksi ongelmanratkaisu- tai ideointitilanteissa ryhmäläisten useat näkökulmat tukevat hyvän ja laadukkaan lopputuloksen saavuttamista. (Kielijelppi 2010.) Tehtävärastiradan tehtävissä tullaan kannustamaan ryhmän jäseniä toimimaan yhdessä ja kommunikoimaan keskenään. Tätä kautta ryhmä pääsee hyötymään sen jäsenten tiedoista, taidoista ja kokemuksista. Myös ryhmän jäsenten omien mielipiteiden kertomista ääneen kannustetaan.

Yhteistoimintaharjoite on tehtävä, jossa ryhmä suorittaa tehtävän yhdessä kaikkien ryhmänjäsenten ollessa mukana toiminnassa. Yksin suoritettut tehtävät antavat onnistumisen tunteen, mutta ihanteellista olisi jokaisen ryhmänjäsenen osallistuminen ja yhdessä saavutettu onnistumisen tunne. Silloin ilo on moninkertainen ja minästä tulee me. (Aalto 2000, 280.) Tehtävärastiradan suoritukseen tarvitaan kaikkien ryhmäjäsenten osallistumista, jolloin saavutetaan moninkertainen ilo ja yhdessä tekemisen riemu. Tehtävät suunnitellaan

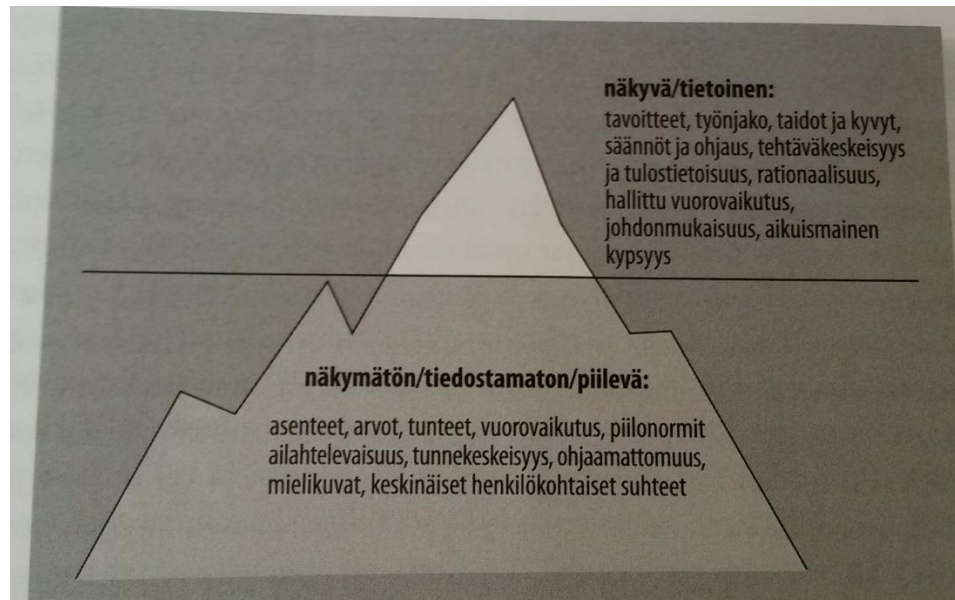
ja testataan huolella, jotta kokemusta saadaan kaikille ryhmänjäsenille hyvä ja kenenkään ei tarvitse tuntea itseään ulkopuoliseksi.

Ihmisille ryhmässä toimiminen on tuttua ja luonnollista, mutta aina se ei ole helppoa ja hauskaa. Ryhmä ottaa jäseneltä paljon, mutta se myös antaa paljon. Toimivassa ryhmässä kaikki tietävät ryhmän perustehtävän. Hyvin toimivassa ryhmässä jäsenet osaavat kuunnella sekä ilmaista tunteita ja erimielisyyksiä. He myös antavat ja saavat toisiltaan rakentavaa kritiikkiä. Ryhmäläiset tuntevat vastuuta toisistaan ja ryhmästään. Toimivassa ryhmässä ilmapiiri on vapaa ja luonteva, ja kaikilla on hyvä olla siinä. (Kaukkila & Lehtonen 2007, 13.)

Ryhmän koon vaikutukset tulisi ottaa huomioon ryhmän ohjaamisessa. Pienet muutaman hengen ryhmät ovat toiminnaltaan erilaisia kuin suuremmasta kymmenestä henkilöstä koostuvat ryhmät. Verrattaessa näitä ryhmiä on havaittu, että pienet 3-8 hengen ryhmät saavuttavat sille annetun tavoitteen nopeammin kuin suuremmat yli 12 henkilöä sisältävät ryhmät. Tämä ei kuitenkaan aina päde, sillä tehokkuuteen vaikuttavat myös esimerkiksi tehtävän laatu ja ryhmän jäsenyntyisyys. Ongelmanratkaisutehtävissä pidetään sopivimpana ryhmän kokona viiden henkilön ryhmiä. (Rovio ym. 2009, 32.) Ongelman ratkaisemistehtävissä, joissa tarvitaan erilaista tietoa ja taitoja ovat 4-6 hengen ryhmät toimivimpia (Pietiläinen, Tervasmäki, Tuunanen & Wilén 1996, 12). Pienissä ryhmissä työskentelyyn on havaittu useita etuja verrattuna suurryhmiin. Pienissä ryhmissä ryhmänjäsenten on helppoa olla vuorovaikutuksissa kaikkien muiden jäsenten kanssa. Tällä saavutetaan useampia näkökulmia ja saadaan tietoon ryhmän jäsenten todellisia mielipiteitä. Myös kynnys oman mielipiteen kertomiseen laskee pienemmissä ryhmissä. Työskentely pienemmissä ryhmissä antaa mahdollisuuden kaikkien ryhmän jäsenten osallistumiseen. Tunnusomaisia piirteitä pienryhmälle ovat parempi sitoutuminen, yksimielisyys, kiinteytys, tyytyväisyys ja motivaatio. (Rovio ym. 2009, 32 – 33.) Halusin ehdottomasti mahdollistaa ryhmäläisille toimivan ja helpon ympäristön toimia, joten päädyin rajaamaan ryhmän suurimman mahdollisen koon kuuteen henkilöön. Tällä tavoin ryhmä pääsee toimimaan tehokkaasti, vuorovaikutus on helpompaa, kynnys oman mielipiteen kertomiseen on matalampi ja se antaa mahdollisuuden kaikkien ryhmän jäsenten osallistumiseen.

Ryhmän toimintaa voidaan kuvata jäävuorena (kuva 5). Pinnan yläpuolella on jäävuoren näkyvä osa. Tämä näkyvä osa kuvaa tehtävänsuuntaista toimintaa. Ryhmällä on tavoitteita ja niiden saavuttamiseksi on päätetty työnjaosta. Yksilöiden taidot on tiedostettu ja ne ovat käytössä. Säännöt ohjaavat ryhmän toimintaa. Vuorovaikutuksen keinoin ryhmä käsittelee ja kohtaa tehtäväongelmia sekä suuntaa ryhmänjäsenten energian toiminnaksi.

Pinnan alapuolella on jäävuoren näkymätön osa. Pinnan alla sijaitsevat asenteet, arvot, arvostukset ja tunteet. Vuorovaikutusta tapahtuu pienemmissä ryhmissä ja nonverbaalisella tasolla. Pinnan alla ovat myös muiden käyttäytymiseen liittyvät odotukset sekä erilaiset tunteet ja mielikuvat. Näitä vahvistetaan ja niille haetaan tukea ryhmän jäsenten keskinäisistä henkilökohtaisista suhteista. (Rovio ym. 2009, 17.)

Kuva 5. Jäävuorimalli ryhmän toiminnasta (Rovio ym. 2009, 18).

Jäävuoren näkyväosa on pinnan alla olevaa osaa pienempi. Jäävuoren näkyvän osan ansiosta voi tulla myös piilevää toimintaa. Esimerkiksi toimintaa voi ohjata tavoitteet tai työnjako, joista ei ole ryhmän kanssa yhteisesti sovittu ja ne eivät ole kaikkien jäsenten tiedossa. Jäävuoren näkyvää ja näkymätöntä osaa voidaan kuvata käsitteillä tietoinen ja tiedostamaton. Ryhmän ohjaaja ei aina tiedä pinnan alla tapahtuvia asioita, esimerkiksi mitä yksilöt todella ajattelevat tai millaisia tunteita heillä toiminnasta syntyy. Toiminnan aikana ryhmäläisten käyttäytymisen perusteella ohjaaja saa viitteitä pinnan alla sijaitsevista ryhmän tiedostamattomista puolista. Vaikka ryhmä suorittaisi sille annettua tehtävää erinomaisen mallikkaasti, niin siltikin pinnan alla on aina yksilöiden ja pienempien ryhmien välisiä jännitteitä. (Rovio ym. 2009, 17 - 18.)

Ryhmätoiminta tulee näkymään tapahtuman tehtävärastiradalla yhdessä suoritettavina tehtävinä, joissa jokaisen ryhmäläisen osallistuminen on tärkeää. Tällöin ryhmät voivat saavuttaa yhdessä onnistumisen tunteen ja kokea olevansa tärkeä osa ryhmää.

7 Tapahtuman suunnittelu ja toteutus

Tämän opinnäytetyön aiheena on suunnitella ja toteuttaa elämyksellistä ohjelmaa kesäpäiville, joka innostaa koko perheen osallistumaan tapahtumaan. Itse kesäpäivät -tapahtuman järjestäminen on klubin vastuulla. Ohjelma tulee sisältämään kaksi eri kokonaisuutta: puuha-alueen lapsille ja tehtävärastiradan koko perheelle. Tehtävärastiradan teemaksi valitsin yhdessä tekemisen, joka tulee näkymään tehtävien suorittamisessa, joissa tarvitaan ja kehitetään ryhmätyötaitoja. Teema oli minulle selkeä valinta, koska tapahtumaan tahdotaan perheiden saapuvan yhdessä. Kesäpäivän ohjelmasta on tavoitteena tehdä elämyksellinen, innostava ja kaikille tapahtumaan osallistuville soveltuva, iästä ja ryhmän koosta riippumatta.

Tapahtuman suunnittelu pitää aloittaa riittävän hyvissä ajoin ja siihen kannattaa ottaa mahdollisimman pian mukaan kaikki ne, joiden panostusta tapahtuman toteutuksessa tarvitaan. (Vallo & Häyrinen 2016, 191.) Kesäpäivien ohjelmaa suunnittelin syksyn 2016 ja kevään 2017 aikana. Minulla on päävastuu tapahtuman lapsille ja perheille suunnatusta ohjelmasta. Ohjaajanani projektissani toimii tapahtuman projektipäällikkö, jolla hyväksytän kaikki tekemäni suunnitelmat. Tapahtumapäivän ohjelman toteutukseen hankimme vapaaehtoisia työntekijöitä yhdessä toimeksiantajan kanssa. Suomen Saab-klubi ry vastaa kaikista ohjelmaan liittyvistä kustannuksista. Koko projektin ajan kirjoitan päiväkirjaa, joka toimii samalla muistioinani.

Tapahtumassa ja sen jälkeen aion kerätä palautetta lasten ja koko perheen ohjelmaan osallistuvilta, jonka avulla voin arvioida työni onnistumista. Lasten puuha-alueelle ja tehtävärastiradalla toimivat ohjaajat tulevat olemaan palautteen välittäjinä tapahtumapäivänä. Klubilaiset antavat vuosittaisten tapahtumien jälkeen aktiivisesti palautetta Saab-klubin foorumilla, Facebook-sivulla ja suoraan sähköpostitse. Sitä kautta minun on myös helppoa saada tietoon, millaista palautetta koko perheen ohjelma saa. Tapahtumapäivänä havainnoin ja haastattelen osallistujia ja pyydän vapaaehtoisia työntekijöitä välittämään minulle kaikki palautteet, joita he saavat. Näillä menetelmillä saan kerättyä palautetta helpolla ja vastaajille nopealla tavalla.

Tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa käyttämäni tutkimusmenetelmät ovat suurimmalta osin kvalitatiivisia tutkimusmenetelmiä eli laadullisia tutkimusmenetelmiä. Laadullisen tutkimuksen tavoite on ymmärtää tutkimuskohdetta (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 176). Tämä menetelmä sisältää haastattelun Lapin Partiolaiset ry:n työntekijälle, jonka avulla tutustun kohderyhmään ja saan ideoita tapahtuman tehtävärastirataa

varten. Tapahtuman aikana keräämme mahdollisimman monelta osallistujalta palautetta, jonka avulla pystyn selvittämään, kuinka hyvin onnistuin projektini kanssa ja saan mahdollisia kehitysehdotuksia Saab-klubin tuleviin tapahtumiin. Myös päiväkirja tulee olemaan tutkimuksessani tärkeä työväline, johon merkitsen kaiken missä mennään ja se toimii muistioinani.

Tapahtuman toteutus on se hetki tai hetket, jotka tekevät suunnittelusta toden. Tapahtumassa työskentelevien on ymmärrettävä oma roolinsa ja osuutensa suuressa kokonaisuudessa. Onnistuminen vaatii kaikkien saumatonta yhteistyötä. (Vallo & Häyrinen 2016, 198.) Antaakseni mahdollisimman hyvän ja selkeän kuvan tapahtuman ohjelman toteutukseen osallistuville vapaaehtoisille, aion järjestää info-tilaisuuden ennen tapahtumaa. Tilaisuudessa tullaan käsittelemään Saab-klubia, kesäpäivät -tapahtumaa, ohjelman sisältöä ja sen turvallisuutta.

7.1 Tausta tutkimus kohderyhmästä

Ennen tapahtuman järjestämistä on oltava mielessä tapahtuman kohderyhmä. Kohderyhmä ja sen koko sekä tapahtuman tavoite useasti määrittelevät valmiiksi sen, millaista tapahtumaa ollaan järjestämässä. Oleellista on, että tapahtuma suunnitellaan ja toteutetaan kohderyhmä huomioiden. (Vallo & Häyrinen 2016, 147 - 148.) Kesäpäivien kohderyhmänä ovat sekä lapset että aikuiset. Minun oli tärkeätä perehtyä siis molemmille soveltuviin aktiviteetteihin. Kohderyhmään tutustuin Lapin Partiolaiset ry:n järjestösihteerille tekemälläni haastattelulla. Järjestösihteerin on ollut mukana monissa lapsille ja koko perheille suunnatuissa tapahtumissa. Hänellä on kokemusta tapahtumien suunnittelusta ja toteutuksesta, joten häneltä sain hyödyllistä ja ajantasaista tietoa omaa ohjelman suunnittelua koskien.

Tutkimushaastattelun tein strukturoidulla haastattelulla eli lomakehaastattelulla (liite 1). Strukturoidussa haastattelussa käytetään hyväksi lomaketta, jossa on kysymysten ja väitteiden muoto ja esittämisjärjestys täysin määrätty (Hirsjärvi ym. 2007, 203). Tässä haastattelutavassa on siis selkeä runko ja sitä minun oli helppo seurata haastattelun edetessä. Haastattelulomake löytyy kokonaisuudessaan liitteestä 1.

Haastattelussa kysyin taustatietona, että millaisia ryhmätyötaitoja harjoitellaan partion tapahtumissa ja millaisista tehtävistä lapset/nuoret innostuvat. Tätä kautta sain hyviä ideoita tehtäviin, joita suunnittelen soveltuvaksi koko perheelle. Erityisen tärkeänä pidän järjestösihteerin vastausta: ”Tärkeintä on tehtävän soveltuvuus tietyn ikäiselle. Jos tehtävä on

liian helppo, siitä turhautuu helposti”. Tämä täytyy huomioida niin, että tehtävistä löytyy haastetta osallistujille.

Kysymykseen; Mitä täytyy ottaa huomioon tehtävien ohjauksessa ryhmille, joissa on vanhempia ja lapsia, hän vastasi näin: ”Partiossa jäsenet on jaettu iän mukaan eri ryhmiin. Tehtävässä voi olla sama aktiviteetti kaikille, jota helpotetaan/vaikeutetaan jäsenen iän mukaan. Tällöin lapset saavat hieman helpomman version aktiviteetistä. Nuoremmille ohjeet täytyy kertoa helposti.” On siis tärkeää huomioida, että tehtävää voi helpottaa/vaikeuttaa osallistujan iän mukaan. Ohjeet täytyy myös kertoa selkeästi, että jokainen ryhmän jäsen voi ne ymmärtää.

Tutkimuksissa pyritään välttämään virheiden syntymistä, mutta siitä huolimatta tulosten luotettavuus ja pätevyys vaihtelevat. Tämän takia kaikissa tutkimuksissa pyritään arvioimaan tehdyn tutkimuksen luotettavuutta. Laadullisen tutkimuksen luotettavuutta parantaa tutkijan tarkka selostus koko tutkimuksen toteuttamisesta. Esimerkiksi haastattelu – ja havaintotutkimuksissa on kerrottava olosuhteista ja paikoista, joissa aineistot kerättiin. Tämän lisäksi kerrotaan myös haastatteluun käytetty aika, mahdolliset häiriötekijät, virhetulokset haastattelussa ja myös tutkijan itsearviointi tilanteesta. (Hirsjärvi ym. 2007, 226 - 227.) Haastattelun suoritin ennakkoon sovittuna ajankohtana Skypen välityksellä. Keskustelimme ennen varsinaista haastattelupäivää, kuinka haastattelu tulisi toteuttaa. Pyysin järjestösihteerä varaamaan aikaa noin yhden tunnin ajan ja mahdollisuuksien mukaan rauhallisen paikan Skype puhelulle. Haastattelun tein lomakehaastatteluna, jotta haastattelu olisi selkeä ja aiheesta ei lähdetäisi poikkeamaan. Arvioisin haastattelu-tilanteen hyväksi, joka meni suunnitelmien mukaan.

Yleisömäärän realistinen arviointi on monesti vaikeaa. Olipa kyseessä maksullinen yleisötilaisuus tai maksuton asiakastilaisuus, on järjestäjän varauduttava johonkin kävijämäärään. Jos tilaisuus järjestetään ensimmäistä kertaa, kannattaa yleisömäärä tavoitetta asettaessa ottaa huomioon olemassa olevien tapahtumien yleisömääriä. (Kauhanen ym. 2002, 46 - 47.) Yleisömäärän saimme tietää noin kolmea viikkoa aiemmin, koska tapahtumaan oli ennakoilmoittautuminen. Tapahtumaan ilmoittautui yhteensä 350 Saab-klubin jäsentä, joista 29 oli lapsia. Oli kuitenkin haasteellista arvioida, kuinka moni näistä osallistujista aikoo osallistua tehtävästirataan. Aiempien vuosien mukaan odotimme noin 20 - 30 ryhmän osallistumista tehtävästirataan ja kaikkien lasten vierailevan lasten puuha-alueella.

7.2 Järjestäjät

Tapahtumanjärjestäjien ja organisoijan vastuut ovat aina suuret. Tapahtuman suunnittelu vaiheessa tapahtuman avainhenkilönä on projektipäällikkö. Tapahtumaa ei saisi järjestää pelkästään perinteen vuoksi, vaan sille tulisi aina löytyä tarvitsija aidosti. (Vallo ja Häyri-
nen 2016, 126.) Kesäpäivät on Suomen Saab-klubi ry:n vuosittaisia tapahtumia. Tarkoi-
tuksena on koota yhteen jäseniä ja tehdä yhdessä erilaisia asioita. Joka vuosi tapahtuman
projektipäälliköksi lähtee vapaaehtoinen henkilö tai henkilöt, jotka suunnittelevat ja toteut-
tavat tapahtuman yhdessä muiden klubilaisista kootun tiimin kanssa jossakin päin Suo-
mea. Tänä vuonna tapahtumatiimissä työskenteli noin kaksikymmentä henkilöä, osa ak-
tiivisemmin ja osa vähemmän aktiivisemmin kuin toiset.

Tämän vuoden kesäpäivät -tapahtumaan minut pyydettiin mukaan, jotta saataisiin paran-
nettua vielä entisestään ohjelmatarjontaan koko perheelle. Lasten puuha-alueelle ja teh-
tävärasteille aiomme hankkia projektipäällikön kanssa yhdessä vapaaehtoista työvoimaa.
Koko tapahtumaa järjestämässä tulee työskentelemään noin kolmekymmentä henkilöä.

7.3 Tapahtumapaikka

Tapahtumapaikkaa valittaessa on otettava huomioon tapahtuman luonne ja kohderyhmä.
Ulkoilaisuuksia järjestettäessä on oltava varasuunnitelma sateen ja myrskyn varalle. Kun
valitaan tapahtumapaikkaa, on myös huomioitava, onko osallistujien joukossa liikuntaes-
teisiä. (Vallo & Häyri-
nen 2016, 169.) Tapahtumapaikkana toimii ensimmäistä kertaa ke-
säpäivät -tapahtumalle Himos Jämsässä. Himos on tunnettu paikka monista kesäisistä
tapahtumistaan ja siitä on myös luotettava kuva tapahtumapaikkana. Paikka on myös si-
jainniltaan loistava. Himoksen keskeinen sijainti Keski-Suomessa tekee matkoista siedät-
tävät eri puolilta Suomea. Suuri tapahtumatilta tarjoaa erinomaiset puitteet autonäytte-
lylle suojaisassa paikassa, jolloin vesisade ei aiheuttaisi ongelmia. Alueella sijaitsee myös
paljon erilaisia majoitusvaihtoehtoja ja ravintola, jotka tekevät helpoksi jäsenten majoittu-
miset ja ruokailut. Tapahtumapaikan valinnan teki projektipäällikkö, jonka hän hyväksytti
Saab-klubin hallituksella.

Lasten puuha-alueelle ja tehtävärastiradalle Himos ja sen ympäristö on oiva paikka. Sa-
teeseen varaudutaan lasten puuha-alueen sijoittamisella sellaiseen paikkaan, jossa on
mahdollisuus katokseen. Himoksen laajalle levinnyt alue antaa hyvän mahdollisuuden
tehtävärastien sijoitukselle hieman etäämmäksi toisistaan. Tällä pystymme välttämään

suurimmat ruuhkat tehtävärasteilla, kun osallistujat joutuivat hieman liikkumaan tehtävärastien välillä.

7.4 Turvallisuus ja riskiarviointi

Kaikissa tilaisuuksissa tulee turvallisuuden olla kunnossa. Virallisia ja lakien edellyttämiä suunnitelmia tärkeämpää on se, että jokaisen tapahtuman turvallisuuskysymykset on mietitty tapauskohtaisesti ja mahdollisiin turvallisuusriskeihin on ennalta varauduttu. Vastuu tapahtuman turvallisuudesta on aina järjestäjällä. (Vallo & Häyrinen 2016, 216 – 217.)

Matkailun ohjelmapalveluiden turvallisuus koostuu useista tekijöistä. Tärkeimmät turvallisuus tekijät ovat palvelua tuottavan yrityksen ja sen henkilöstön asenteet, osaaminen ja toiminta sekä asiakkaiden asenteet ja halu toimia turvallisesti. Näitä täydentävät yrityksen hyvä turvallisuussuunnittelu ja asianmukaiset turvallisuusvaatimusten mukaiset välineet, varusteet ja laitteet. (Verhelä & Lackman 2003, 49.)

Yleisötapahtuman suunnittelun yhteydessä on syytä miettiä riskejä. Yleisötapahtumaan liittyvät riskit voidaan jakaa monella eri tavalla. Yksi tapa on jakaa riskit niiden ajoituksen mukaan tapahtumaa edeltäviin, tapahtuman aikaisiin ja tapahtuman jälkeisiin. Toinen tapa on jakaa riskit asiaryhmittäin. Tällöin ne voidaan esimerkiksi jakaa ympäristöriskeihin, asiakasriskeihin, sopimusriskeihin, aikatauluriskeihin, henkilöstö ja organisointiriskeihin, taloudelliset riskeihin, tekniikkariskeihin, imagoriskeihin ja turvallisuusriskeihin. (Kauhanen ym. 2002, 54.) Minä aion jakaa ohjelmaan liittyvät riskit niiden ajoituksen mukaan ja miettiä työssäni, kuinka niitä voidaan ehkäistä.

Kesäpäivien riskikartoitusta tehdessäni mieleeni tulivat seuraavat ennen tapahtumaa olevat riskit: tapahtuman ohjelman suunnitelmien vajaavuus eli tärkeät asiat, joita en ole osannut ottaa huomioon ohjelmaa suunnitellessa, talkoovoiman saaminen tapahtuman ohjelmaan ja tapahtuman ohjelmaa järjestävän avainhenkilön vakava sairastuminen tai muu poissaolon syy suunnitteluvaiheessa.

Tapahtuman aikana luettaviksi riskeiksi mielestäni voisi lukea huonon säätilan, esimerkiksi kylmä ja sateinen ilma, joka vähentää osallistujien määrää. Ilmoittautuneen talkoovoiman vajaavuus tapahtumapäivänä on riski, jos tehtävärastiradalle tai lasten puuhalualueelle ei ole tarpeeksi henkilöitä. Tapahtuman ohjelman yhteydessä voi tapahtua on-

nettomuuksia, joita voivat olla esimerkiksi nilkan nyrjähdys, sairaskohtaukset ja auto onnettomuus ylittäessä jalkaisin Himoksen alueella sijaitsevia teitä. Himoksen alueella sijaitseva järvi aiheuttaa myös hukkumisriskin.

Tapahtuman jälkeisiin riskeihin voisi lukea tapahtuman ohjelman huonon maineen, joka ei innostaisi osallistumaan seuraavina vuosina tai jopa huonontaisi Saab-klubi ry:n mainetta.

Kun olin kartoittanut tapahtuman ohjelmaan liittyvät riskit, aloin miettimään, kuinka näitä voisi ehkäistä. Tapahtuman suunnittelun vajaan vuotta voi ehkäistä sillä, että suunnitelma käydään säännöllisin väliajoin läpi yhdessä projektipäällikön kanssa. Ohjelma on suunniteltava mahdollisimman tarkasti ja realistisesti, jotta sen aikataulu ja sisältö on mahdollista toteuttaa. Tehtäväraстарadan aikataulutusta ja läpivientiä pitää testata ennen tapahtumapäivää, jolloin varmistutaan sen sujuvuudesta ja huomataan epäkohdat. Talkoovoiman ongelmalliseen saamiseen varaudutaan hyvissä ajoin aloitettavalla rekrytoinnilla. Tärkeän avainhenkilön sairastumiseen varaudutaan sillä, että otan itselleni työparin noin kaksi kuukautta ennen tapahtumaa, joka on perillä kaikkien suunnitteleminen ja osa-alueiden edistymisestä ja tilanteesta.

Myös tapahtuman aikana ilmaantuviin riskeihin täytyy varautua hyvissä ajoin. Suomen säätila on kesäisin ennalta-arvaamaton, joten siitä ei voi tietää hyvissä ajoin. Sateeseen pystytään varautumaan ennen tapahtumaa mainonnan kautta, jossa muistutetaan ihmisiä sään mukaisella varustuksella. Lasten puuha-alue sijoitetaan ainakin osittain katoksen alle, joka mahdollistaa toiminnan myös huonon sään yllättäessä. Talkoovoiman vähäisyyteen varaudutaan riittävällä työvoimalla, joka antaa hieman myöten, jonkun työntekijän puuttuessa. Onnettomuuksien riskiä vähennetään suunnittelemalla tehtäväraстарata selkaiseen maastoon, jossa olisi pieni riski nyrjäyttää nilkka ja etteivät osallistujat joudu kulkiessaan ylittämään useita kertoja autoteitä. Sairaskohtauksiin varaudutaan tapahtumapäivänä ensiaputaitoisilla henkilöillä. Rastitehtäväradan tehtävät tulevat olemaan hyvin suunniteltuja ja niihin annetaan selkeät ohjeet turvallisesta suoritustavasta. Himoksen vieressä sijaitsevan järven vaarallisuuden kiinnitetään huomiota lasten puuha-alueen suunniteltaessa. Puuha-alue rajataan aidoilla ja sen sisälle pääsee vain yhden kulkureitin kautta.

Tapahtuman jälkeiseen riskiin, eli huonoon maineeseen on myös syytä kiinnittää huomiota. Keräämme ohjelmaan osallistuneilta palautetta ja kehitysehdotuksia, joilla on hyvä puuttua epäkohtiin. Talkootyövoiman kanssa keskustelen myös siitä, kuinka he antavat

kasvonsa koko ohjelmalle ja Saab-klubille, joten on tärkeää muistaa ystävällisyys ja asiallinen käytös.

Jos ryhmä ei itse huomioi tarpeeksi toiminnan turvallisuutta, on ohjaajan huolehdittava siitä ja tarpeen tullen keskeytettävä harjoitus siksi aikaa, kun annetaan ohjeet turvallisuuden parantamiseen. Riskejä voidaan minimoida valitsemalla suorituspaikat sellaiseen maastoon tai ympäristöön, missä onnettomuusriski on mahdollisimman pieni. Ennakotieto ryhmän ikä- ja sukupuolijakaumasta helpottaa fyysisten tehtävien suunnittelussa ja niiden vaikeusasteita päätettäessä. Harjoitukset on hyvä suunnitella niin, että kaikilla on mahdollisuus selvittää niistä. Maastossa tapahtuviin seikkailupäiviin tai vastaaviin tapahtumiin pitää harjoituksen pitäjän laatia turvallisuussuunnitelma. Suunnitelmassa kartoitetaan harjoitusten mahdolliset riskit ja suunnitellaan toimintatavat vahingon sattuessa. (Kataja ym. 2011, 40 - 41.) Tehtävärastirataa varten tehdään turvallisuussuunnitelma, joka käydään ennen tapahtumaa yhdessä läpi. Turvallisuussuunnitelma on myös jokaisella tehtävärastilla työntekijöiden käytettävissä. Tehtävärastiradan turvallisuussuunnitelma ilman sen sisältämiä liitteitä on liitteenä numero 2.

7.5 Sisältö ja ohjelma

Tapahtuman sisällön suunnittelussa otetaan huomioon tapahtuman tavoite ja kohde-ryhmä sekä teema ja halutut viestit. Suunnitteluun vaikuttaa myös se, onko kyse asia- vai viihdetilaisuudesta vai niiden yhdistelmästä. (Vallo & Häyrinen 2016, 233.) Miettiessäni tapahtuman sisältöä, hyödynsin aiempia Suomen Saab-klubi ry:n tapahtumia ja ulkopuolisia informaation lähteitä. Keskustelin projektipäällikön kanssa aiempien tapahtumien sisällöstä ja siitä, mitä niistä on pidetty. Aikaisempina vuosina kesäpäivien ohjelmassa on ollut tehtävärastiratoja, jotka on suoritettu yleensä autolla ajaen. Tästä syntyi idea, että tehtävärastirata voisi hyödyntää Himoksen kaunista ympäristöä ja siellä liikuttaisiin ilman autoa. Perheen pienimmät halutaan myös ottaa huomioon, että heille olisi tapahtuman pääpäivänä monenlaisia pienempiä aktiviteetteja ja viihdykettä. Tutkin internetiä, kyselin perheellisiltä tuttaviltani ja tutustuin järjestettyihin koko perheen tapahtumiin, joista sain paljon ideoita. Listasin kaikki ideat ylös, joista valitsin projektipäällikön kanssa parhaimmat. Aktiviteettien valintaan ja niiden kehittämiseen käytän hyödykseni teoria pohjaa, johon syvennyin opinnäytetyön alussa. Näitä aktiviteetteja muokkaan vielä projektipäällikön toivomalla tavalla, että niihin saatiin sisällytettyä Saab-aihe jollakin tavalla mukaan. Tapahtuman ohjelma jakautuu siis tehtävärastirataan ja lasten puuha-alueeseen.

Lasten puuha-alue sisältää useita erilaisia toimintapisteitä. Näiden toimintapisteiden suunnittelussa ajatuksena oli yhdessä tekeminen ja tehtävien laaja anti, jolla pystytään tarjoamaan jokaiselle jotakin mielekästä tekemistä. Toimintapisteinä ovat koko perheen pelit, taikataikinasta muovailu, värityskuvat ja piirtäminen, katuliiduilla taiteilu, kasvomaalauksien tekeminen ja polkuautorata. Värityskuvista ja piirustuksista tehdään näyttely, jossa kaikkien tekemät kuvat pääsevät esille (kuva 6). Yhteistyökumppaniksemme sain Jämsän kaupungin liikennepuiston, joka tarjoaa käyttöömmekaksi polkuautoa. Polkuautoille tulee rata ja sen ajaneet lapset saavat diplomin (liite 3). Projektipäällikkö halusi, että autotapahtuma näkyisi myös jollakin tavalla lasten puuha-alueella. Sitä saatiin näkymään autot aiheisilla värityskuvilla, Saab-logo kasvomaalauksilla ja polkuautoradalla.

Kuva 6. Piirustusnäyttely

Tehtävärastirata sisältää kuusi aktiviteettipistettä ja kolme bonuspistettä. Viidellä näistä pisteistä tulee olemaan ohjaajat, ja neljä pistettä toimii ilman ohjaajaa. Tehtäväradasta suoriutumiseen tarvitaan niin ongelmanratkaisua kykyä kuin käytännön toimintaakin, unohtamatta tietotaitoa Saabeista. Kaikki tehtävät tullaan suorittamaan ryhmissä, joissa tarvitaan jokaisen ryhmän jäsenen osallistumista. Onnistumisen tunne ja ilo ovat suurempia, kun ne koetaan yhdessä ryhmänä. Lisäksi ryhmässä tunnetaan yhteenkuuluvuutta muiden ryhmäläisten kanssa. Rastien tehtävät muodostuvat auton osien tunnistuksesta, tietovisasta, lankkuhiihdosta, jousiammunnasta, renkaiden pinoamistehtävästä ja sokon ohjaamisesta. Määrittelin ryhmän koon ylärajaksi kuusi henkilöä, jotta tehtävärasteista saataisiin enemmän irti yksilönä. Tällöin ryhmä olisi myös sopivan kokoinen ongelmanratkaisutehtäviin ja se toimisi tehokkaasti. Tehtävärastit nimesin niiden teeman mukaan:

Ryhmässä on voimaa! -tehtävärastit. Kaikkia aktiviteetteja testattiin noin kuukautta ennen tapahtumaa, jotta niiden toimivuus saatiin varmistettua ja niille suunniteltiin pisteytys. Tehtävärastiradan pisteiden ohjaajat tulevat keräämään kunkin ryhmän nimen ja pisteet ylös. Tehtävärastiradan sulkeuduttua voimme laskea kaikkien ryhmien keräämät pisteet yhteen ja saadaan joukkueiden tulokset tietoon iltajuhlaa varten. Iltajuhlassa palkitaan kolme parhaiten pisteitä kerännyttä joukkuetta. Palkinnot joukkueille tarjoaa tapahtuman yhteistyökumppanit, joita projektipäällikkö tiimeineen on hankkinut.

Vapaaehtoisia työntekijöitä aloitimme rekrytoimaan noin kuukautta ennen tapahtumaa. Otimme yhteyttä eri ammattipiiristöihin ja kyselimme tuttavapiiristämme apukäsiä. Tämä osoittautui hieman haasteelliseksi tehtäväksi, mutta lopulta saimme jopa varalle henkilön, jos joku ilmoittautuneista ei pääsisikään auttamaan tapahtumapäivänä. Vapaaehtoisia työntekijöitä saimme lasten puuha-alueelle ja tehtävärastiradalle yhteensä seitsemän. Kaksi vapaaehtoisista työntekijöistä aloittivat projektin parissa noin kaksi kuukautta ennen tapahtumaa ja loput tulivat mukaan noin viikko ennen tapahtumaa. Halusin kaksi työntekijää aiemmin mukaan projektiin, jotta pystyimme käymään yhdessä läpi ohjelman osaluueita ja he olivat tietoisia kaikista tekemistäni suunnitelmista. Tällä ennakkovaraudun riskiin, että jos sairastuisin tai en muuten pääsisi paikalle, olisi joku tietoinen koko ohjelman sisällöstä.

Osan tunnistus tehtävässä huomioin elämykseen tarvittavat aistiärsykkeet ja siitä johtuen haluan saada osallistujilta useampia aisteja mukaan. Osan tunnistus tehtävässä on viisi auton osaa katseltavina pöydällä ja viisi auton osaa ovat laatikon sisällä, joita tunnustellaan ainoastaan käsillä. Laatikon sisälle laitoin pakkaustäytettä, joka teki osien tunnustelusta hieman haasteellisempaa (kuva 7). Tehtävässä huomioidaan ryhmätoimintaa ja kannustetaan jokaista ryhmän jäsentä tunnustelemaan ja katselemaan osia yhdessä. Lisäksi ryhmän jäseniä ohjeistetaan keskustelemaan mielipiteistään. Lapsille tämä tehtävä on todennäköisesti hieman haasteellinen, mutta tehtävässä kannustetaan erityisesti lapsia etsimään ja tunnustelamaan laatikosta löytyviä osia. Tehtävään tarvittavat osat pyysin tapahtuman järjestäjätiimiltä, jotka toimittavat minulle erilaisia osia tapahtumapäivälle. Tehtävän ohje löytyy liitteestä 4.

Kuva 7. Osien tunnistus laatikko

Tietovisa tehtävä tulee olemaan ilman paikalla olevaa ohjaajaa. Päätös kylmästä rastista syntyi siitä, että ryhmät voisivat käydä tehtävärastilla haluamanaan ajankohtana ja tietovisa ei vaadi ohjaajan paikalla oloa. Tietovisa sisältää kymmenen Saab autoihin liittyvää kysymystä. Ryhmille annetaan mahdollisuus helpottaa tehtävää, he saavat käyttää apunaan puhelinta ja soittaa vaikkapa ystävälle. Tämä mainitaan myös ohjeistuksessa, ettei tule epäselvyyttä, kuinka tiedonhaun kanssa toimitaan. Tehtävässä voidaan hyödyntää ryhmäläisten tietoa, taitoa ja aiempaa kokemusta. Tämä tehtävä saa ryhmäläiset miettimään yhdessä vastauksia ja antaa varmasti joillekin osallistujille uutta tietoa, josta he voivat oppia. Vastaukset palautetaan palautuslaatikkoon, joka löytyy kyseisen rastitehtävän yhteydestä. Pisteet annetaan oikeiden vastauksien mukaan. Tehtävän ohje löytyy liitteestä 5.

Lankkuhiihdossa painottuu erityisesti ryhmän kommunikointi, joka on yksi elämyksen syntymään vaikuttava tekijä. Valittavana on lankkusukset (kuva 8) viidelle tai kymmenelle hengelle, joista valitaan ryhmälle soveltuva koko. Ryhmille annetaan mahdollisuus helpottaa tai vaikeuttaa tehtävää eri kokoisilla suksilla. Esimerkiksi viiden hengen ryhmä voi ottaa

käyttöön, halutessaan myös kymmenelle hengelle tarkoitetut sukset, jolloin tehtävä vaikeutuu. Ryhmän on tarkoitus kulkea yhdessä lankkusuksilla ennalta määrätty matka, josta kellotetaan aika ja pisteet tulevat ajan mukaan. Ryhmän vuorovaikutus on tärkeässä roolissa, kun ryhmän jäsenten pitää pystyä nostamaan jalkoja samaan aikaan ja päästä liikumaan lankkusuksilla eteenpäin. Tehtävän ohje on liitteessä 6.

Kuva 8. Lankkusukset

Jousiammunta tehtävässä (kuva 9) ammutaan jousipyssyllä yhteensä kymmenen nuolta maalitauluun. Maalitaulun napakymppinä toimii Saabin logo, josta saa suurimmat pisteet. Logon avulla saatiin Saab -tapahtuma näkymään tehtävässä. Tehtävässä kannustetaan jokaista ryhmäläistä kokeilemaan jousipyssyllä ampumista. Lapsia ohjeistetaan ja avustetaan enemmän jousipyssyn kanssa. Tehtävää on helpotettu niin, että nuorempien on myös mahdollista ampua nuolet hieman lähempää kuin aikuisten. Tehtävää valittaessa oli mielessä, etteivät kaikki ole päässeet kokeilemaan jousiammuntaa aikaisemmin. Tällainen uusi asia antaisi kontrastia osallistujien normaaleihin aktiviteetteihin. Tehtävän pisteet tulevat maalitauluun osuneiden nuolten mukaan. Tehtävän ohje löytyy liitteestä 7.

Kuva 9. Jousiammunta tehtävä

Renkaat tehtävässä (kuva 10) tarvitaan ryhmän ongelman ratkaisukykyä, jonkalaisiin tehtäviin nimenomaan pienryhmät ovat sopivimpia. Tehtävässä käytettäviä erikokoisia renkaita on yhteensä neljä ja ne ovat peräisin Saab autoista. Tarkoituksena on siirtää suurusjärjestyksessä oleva rengaspino eri kohtaan käyttäen yhtä varapaikkaa, ilman että pienempi rengas on missään vaiheessa suuremman alla. Tehtävässä kannustetaan ryhmää miettimään yhdessä, kuinka ongelman saisi ratkaistua ja siirtävän yhteisvoimin renkaita eri paikkoihin. Tehtävässä tarvitaan vuorovaikutusta ryhmän jäsenten välillä ja toisten kuuntelutaitoa. Tehtävän pisteet tulevat tehtävään käytetyn ajan mukaan. Tehtävän ohje löytyy liitteestä 8.

Kuva 10. Renkaat tehtävä

Sokkotehtävässä tarvitaan tietoa Saabin historiasta, ryhmäläisten ohjaustaitoa ja luottamusta. Yhden henkilön silmät sidotaan ja ryhmältä kysytään Saabeihin liittyvä kysymys, johon vastauksena on vuosiluku. Kysymyksiä on viisi ja jokaiseen on vastauksena eri vuosiluku. Vuosiluvut on kiinnitetty tieviittoihin, johon silmät sidotun ryhmäläisen täytyy koskettaa, jolloin ryhmä saa kuulla seuraavan kysymyksen. Ryhmäläiset saavat liikkua silmät sidotun jäsenensä lähellä, mutta eivät saa koskettaa tätä. Ryhmän jäsenen, jonka silmät ovat sidotut, pitää käyttää muita aistejaan liikkuessaan eteenpäin. Tehtävässä kannustetaan kaikkia miettimään yhdessä, mikä voisi olla oikea vuosiluku. Ryhmän jäsenet pääsevät hyödyntämään tietoa, joita sen jäseniltä löytyy. Ryhmän jäsenillä on mahdollisuus myös oppia tehtävässä uutta tietoa. Tehtävässä erilaisten apuvälineiden käyttö on kiellettyä. Tehtävän ohje löytyy liitteestä 9.

Tehtävärastirata sisältää myös kolme bonusrastitehtävää, jotka oli merkitty A, B ja C kirjaimiksi. Näiden tarkoituksena on ehkäistä ruuhkaa muilla rastitehtäväradan pisteillä ja niiden suorittamisesta saa lisäpisteitä. Bonustehtävä A:lla on kuva Saab logosta ja sen yhteydessä kysymys: mikä oli vuosi, kun Saab otti tämän logon käyttöön? Bonustehtävä B:lle on sijoitettu kaksi Saab auton vannetta. Toinen vanteista on alumiininen ja toinen hiilikuituinen. Vanteiden yhteydessä on kysymys: Alkuperäinen Superaero vanne painaa 9,2kg, kuinka paljon painaa hiilikuituinen kopio? Bonustehtävä C:llä sijaitsee Saab avo-auto. Auton tuulilasiin kiinnitetään kysymys ”Kuinka monta kilometriä tällä autolla on ajettu?”. Kyseisen auton matkamittarilukema on ilmoitettu maileissa, joten ryhmäläisten

täytyy huomata muuttaa vastaus kilometreiksi. Tehtävistä annetaan selkeät ohjeet ryhmille ja niissä kannustetaan kaikkia toimimaan yhdessä. Tehtävät antavat myös mahdollisuuden uusien asioiden oppimisille.

Huhtikuun lopulla lumien sulettua kävin tutustumassa tarkemmin Himoksen alueeseen. Tällöin etsin soveltuvat paikat tehtävärasteille ja lasten puuha-alueelle. Himos Parkin alueella sijaitseva Riemun rakennus tarjosi erittäin hyvän mahdollisuuden lasten puuha-alueelle. Sen katosalue antaa suojaa mahdollisen sateen yllättäessä ja laaja alue antaa mahdollisuuden polkuautoradalle. Tapahtumapaikalta saamme käyttöömmme mellakka-aitoja, joilla voimme rajata lasten puuha-alueen. Tämä tekee alueesta turvallisemman ja selkeämmän. Saimme tapahtumapaikalta käyttöömmme myös keiloja ja muita rakennusvälineitä polkuautorataa varten.

Tehtävärastirataa varten tein kartan, joka jaetaan kaikille tapahtuman osallistujille ilmoittautumisen yhteydessä saatavassa info-paketissa (liite 10). Kartan yhteydessä on lyhyet ohjeet, kuinka tehtävärastirata tulee suorittaa. Se sisältää tehtävärastiradan aukioloajan ja arvioidun ajan sen suoritukseen, tehtävärastien nimet ja sijainnit. Kartta sisältää myös muita tärkeitä kohteita, joita ovat kokoontumispaikka hätätilanteessa, wc, makkaranpaistopaikka, lasten-puuha-alue, tapahtumateltilta ja infopiste. Bonustehtävien A, B ja C vastauksille on paikka tehtävärastiradan kartassa, joka lopuksi palautetaan tapahtumateltan infopisteelle.

Kaksi päivää ennen tapahtumaa pidin talkoolaisille info-tilaisuuden, jossa käsitelimme kaikki tehtävärastiradan tehtävät, turvallisuussuunnitelman ja tutustuimme toisiimme. Tilaisuudessa jaoin myös kaikille tärkeät yhteystiedot, joihin voi ottaa yhteyttä tarvittaessa. Tällöin jokainen tietäisi tietyn alueen vastuuhenkilön, eikä tarvitsi suotta kuormittaa kysymyksillä muita henkilöitä. Nämä löytyvät myös turvallisuussuunnitelman liitteestä. Sovimme yhdessä myös yhtenäisestä vaatuksesta. Olin kirjoittanut jokaiselle rastitehtävälle ohjeistuksen, jotka kävimme yhdessä läpi info-tilaisuudessa. Ohjeistuksessa painotin vuorovaikutuksen ja tehtävienselkeiden ohjeiden antamisen tärkeyttä ryhmän ohjauksessa. Se on tärkeä osa elämyksen syntymisessä ja ryhmän tavoitteiden saavuttamisessa. Ohjeistin, että ryhmän jäseniä kannustetaan toimimaan yhdessä ja kommunikoi- maan keskenään tehtäviä suorittaessa. Jokaisen panos on yhtä tärkeää.

Tapahtuman ohjelman aikataulu tuli suoraan projektipäälliköltä, joka suunnitteli koko viikonlopun aikataulut. Tehtävärastiradan ja lasten puuha-alueen tulee avautua lauantaina kello 10.00 ja jatkua kello 17.00 saakka. Perjantaina kävimme muutaman talkoolaisen

kanssa läpi vielä kertaalleen koko tehtävärastiradan Himoksella ja testasimme vielä tehtäviä kertaalleen. Valmistelimme lasten puuha-alueelle pöydät, penkit ja polkuautoradan valmiiksi lauantaita varten. Loput tapahtuman ohjelmaan osallistuvat talkoolaiset saapuivat paikalle lauantaina kello 9.00, jolloin minulla oli tunti aikaa käydä vielä kertaalleen läpi ohjelma ja tauotus. Aamulla myös veimme viimeiset välineet lasten puuha-alueelle ja tehtävärasteille paikalleen, joita ei edellisenä iltana voitu vielä toimittaa.

Tapahtumien elämyksellisyys muodostuu osaksi aktiviteeteista. Aktiviteeteilla tarkoitetaan toimintaa ja tekemistä, joihin osallistujilla on mahdollisuus halutessaan osallistua. (Vallo & Häyrinen 2016, 254.) Tapahtuman ohjelma oli kaikille täysin vapaaehtoista, kukin sai osallistua haluamaansa toimintaan. Tehtävärastirata oli käytettävissä vain Saab-klubin jäsenille ja heidän seuralaisilleen, taataksemme ruuhkattoman ja sujuvan kierroksen. Lasten puuha-alueelle toivotimme kaikki tervetulleiksi.

7.6 Päätös ja palaute

Vastuuhenkilöiden on tarpeen kiinnittää huomiota myös tapahtuman päätökseen. On tärkeää suunnitella hyvin tapahtuman purkaminen, siivoaminen ja lopputyöt. Päättämiseen kuuluu myös palautteen kerääminen ja kaikkien tekijöiden kiittäminen. Yhteistyökumppanien ja sidosryhmien kiittäminen tulee tehdä pian tapahtuman jälkeen. Kaiken oleellisen tiedon dokumentoiminen on tärkeää. Tähän tulee kiinnittää erityisesti huomiota, koska tapahtuman jälkeen tekijät ovat yleensä uupuneita ja siksi dokumentointia ei jakseta tehdä huolella. Jos tapahtuma on tavoitteena järjestää uudelleen tai se on vakiintunut, on dokumentointi erityisen tärkeää. Tällöin kaikkien tehtyjen suunnitelmien on oltava käytössä suunniteltaessa seuraavaa tapahtumaa. Myös palautteen kerääminen ja sitä kautta tapahtuman kehittäminen ovat tärkeitä tulevaisuudelle. (Iiskola-Kesonen 2004, 12.)

On tärkeää saada tietää, miten osallistujat kokivat tapahtuman, päästiinkö asetettuihin tavoitteisiin, mitä olisi voitu tehdä toisin ja mikä oli osallistujien mielestä tapahtumassa parasta. Jokaisesta tapahtumasta voi oppia jotakin tulevaa tapahtumaa varten, tietää mikä toimii ja mikä kenties ei toimi. Jokaisesta tapahtumasta mukanaolijoille jää muistijälki ja tunne siitä, että täyttikö tapahtuma odotukset vai ei. Tapahtuman tehtävänä on täyttää ja mieluiten ylittää odotukset. Palautetta keräämällä saadaan tieto odotusten täyttymisestä. (Vallo & Häyrinen 2016, 224.) Halusin ehdottomasti saada palautetta lasten puuha-alueesta ja tehtävärastiradasta. Palautteen avulla pystyn arvioimaan onnistumistani projektissa ja sen avulla ohjelmaa voidaan kehittää tulevaisuudessa vieläkin paremmaksi.

Palautekyselyihin ei toisinaan saada tarpeeksi vastauksia. Tämän välttämiseksi on tärkeää, että vastaaminen on helppoa ja sen voi antaa jo tapahtumassa. Tapahtuman alussa kannattaa kertoa, miten merkityksellinen palaute on ja kuinka sitä käytetään tapahtuman kehittämiseksi. (Vallo & Häyrinen 2016, 226.) Palautteen kerääminen tehtiin helpoksi tapahtuman aikana, koska kaikki vapaaehtoiset ottivat palautetta vastaan lasten puuha-alueella ja tehtävärastiradalla. Vapaaehtoisia ohjeistin kyselemään palautetta osallistujilta. Tapahtuman jälkeen keskustelin myös projektipäällikön ja muun tapahtumatiimin kanssa, millaisia palautteita he olivat kuulleet.

Vaikka tapahtumassa kerätään kirjallinen palaute, on hyvä myös kerätä suullinen palaute ylös, jota isännät ovat saaneet. Se on hyvä kerätä yhteen ja käydä läpi palautepalaverissa sekä kirjata muistiin, koska sillä on ajan mittaan taipumus kadota. (Vallo & Häyrinen 2016, 227.) Kyselin heti välittömästi tehtävärastiradan ja lasten puuha-alueen sulkeutumisen jälkeen kaikilta vapaaehtoisilta saadut palautteet. Nämä olivat vielä kaikkien tuoreessa muistissa. Tapahtuman jälkeen kävin läpi myös Saab-klubin keskustelufoorumia ja Facebook sivustoa, jonne palautetta oli annettu runsaasti.

Palautteissa saimme runsaasti kiitoksia ja kehuja siitä, että tänä vuonna oli huomioitu koko perhe tapahtumassa. Toiminnalliset rastitehtävät olivat monen mieleen, varsinkin jousiammunta innosti monia tapahtuman osallistujia. Muutamat sanoivat jopa jousiammunnan jälkeen, että haluavat hankkia itselleen sellaiset välineet. Osien tunnistus tehtävästä saimme muutaman palautteen, että se koettiin liian haasteelliseksi. Yhdessä palautteessa toivottiin enemmän toiminnallisuutta rastitehtäviin. Tehtävärastirataan osallistui yhteensä 45 ryhmää, joista melkein kaikki kiersivät jokaisen rastitehtävän.

Lasten puuha-alueella riitti vilskettä koko sen aukioloajan ja alueella käyneet olivat tyytyväisiä sen tarjontaan. Suurin osa lapsista oli tehnyt piirustuksen piirustusnäyttelyyn ja värittänyt värityskuvia puukynillä. Polkuautorata oli myös usealle lapselle ja nuorelle mieluisen. Lasten puuha-alueesta saimme paljon kiitoksia. Moni lapsista ja nuorista oli viihtynyt puuha-alueella miltei koko sen aukioloajan. Monet lapset eivät olisi malttaneet poistua alueelta ollenkaan, kun olimme sulkemassa sitä kello 17.00. Heistä olisi ollut mukava jatkaa taika-taikina muovailua, piirtämistä ja polkuautoilla polkemista. Lasten puuha-alueen työntekijöiltä sain palautetta vanhemmista, jotka jättivät muutaman kerran lapsensa alueelle itsestään. Tätä pohdin aiemmin aluetta suunnitellessa ja alueelle kirjoitettiin ohjeistus, että tulethan leikkimään alueelle yhdessä lapsesi kanssa. Ohjeistus ripustettiin esille lasten puuha-alueen sisääntulon eteen. Tarkoituksena ei missään vaiheessa ollut alue, jonne lapsen voisi jättää ilman vahtimista. Eräskin vanhempi oli jättänyt neljävuotiaan lapsen alueelle ja sanonut hakevansa nopeasti makkaraa ja palaavansa takaisin.

Häntä ei ollut näkynyt useaan tuntiin. Monet yli kahdeksanvuotiaat lapset olivat puuhastelleet alueella itsekseen. Lasten puuha-alueella oli kaksi ohjaajaa, joiden tehtävä oli avustaa lapsia, ei toimia heidän valvojana. Lukuun ottamatta lasten jäämistä ohjaajien vastuulle, antoivat ohjaajat hyvää palautetta. Kaikki alueella käyneet olivat nauttineet olostaan ja heidän kanssaan oli ollut mukava touhuta. Lasten puuha-alueella vieraili päivän aikana noin 40 lasta ja 12 aikuista.

8 Pohdinta

Toiminnallisen opinnäytetyöni tavoitteena oli suunnitella ja toteuttaa lapsille ja koko perheelle soveltuvaa ohjelmaa Suomen Saab-klubin kesäpäiville Himokselle 9.-11.6.2017. Toiminnallisena opinnäytetyönä suunnittelin ja toteutin koko perheen tehtävärastiradan ja lasten puuha-alueen. Toiminnallinen opinnäytetyö oli minulle selkeä valinta ja olin todella tyytyväinen aiheen valintaan. Ohjelmaa suunniteltaessa ja järjestäessä pääsin verkostoitumaan ja sain erinomaista kokemusta tapahtuman järjestämisestä.

Koko projektin onnistumista mittaan palautteen avulla, jota saimme usealta ohjelmaan osallistuneelta henkilöltä. Lisäksi tehtävärastiradalla töissä olleiden vapaaehtoisten palaute oli tärkeä apuväline arvioitaessa onnistumistani. Kuten aiemmin jo totesin, tehtävärastiradasta saimme hyvää palautetta. Rastitehtävät olivat monipuolisia ja erityisesti niiden toiminnallisuudesta pidettiin. Vaikka saimme paljon hyvää palautetta tehtävärastiradan toiminnallisuudesta, yhdessä palautteessa olisi toivottu enemmän toiminnallisuutta tehtäviin. Tätä pohtiessani, voisin todeta, että tällä tarkoitetaan varmaankin bonusrasteja ja tietovisa rastitehtävää. Bonusrasteista olisi voitu tehdä myös toiminnallisempia, mutta siinä tapauksessa olisimme tarvinneet enemmän työntekijöitä. Tässä tapauksessa tehtävärastiradan suoritus aika olisi kasvanut ja halusimme pitää sen kohtuullisena. Tehtävärastiradan osien tunnistuspiste sai pari palautetta sen haasteellisista osista. Olin pyytänyt tapahtumanjärjestäjiä keräämään osan tunnistus -rastille 10 kappaletta erilaisia autojen osia. Näin jälkeen päin ajateltuna, olisin voinut pyytää useampia helpompia osia näiden joukkoon, jolloin jokainen olisi varmasti tunnistanut niistä useampia ja kokenut enemmän onnistumisia. Puuha-alueen ohjaajilta sain palautetta siitä, että useat lapset jätettiin yksin alueelle. Alueelle saavuttaessa oli ohjeistus, jossa ilmoitettiin, että alueella leikitään yhdessä lapsen kanssa. Tämä olisi kuitenkin ehdottomasti pitänyt ohjeistaa ja selventää paremmin. Lapset viihtyivät puuha-alueella pitkään ja moni olisi halunnut jäädä vielä sulkeamisajan jälkeen leikkimään. Tämä kertoo mielestäni siitä, että alueella oli monipuolista ja mielenkiintoista tehtävää. Kaiken kaikkiaan saimme todella hyvää palautetta. Tehtävärastiradalla olleet vapaaehtoiset kertoivat, että kaikki oli toiminut niin kuin oli suunniteltu. Rastitehtäviin osallistuneet olivat olleet iloisia ja innokkaana suorittaneet tehtäviä. Tapahtuman ohjelmaan osallistuvien henkilöiden, ohjaajien ja toimeksiantajan palautteen mukaan pidän työtäni varsin onnistuneena. Kaiken tämän pohjalta on syytä olettaa, että muinakin vuosina kannattaisi panostaa lapsille ja koko perheelle soveltuvaan ohjelmasisältöön.

Haastavaksi työssäni osoittautui tuoreen kirjallisuuden löytyminen ja vapaaehtoisten työntekijöiden rekrytoiminen. Kohtuullisen tuoretta ja sisällöltään sopivaa kirjallisuutta löysin

kuitenkin lopulta seutuvarauksilla. Vapaaehtoisen henkilökunnan rekrytoinnin yritin hoitaa suurimmaksi osaksi itse. Kyselin ammattikouluilta, olisiko heidän oppilaillaan tarvetta projektitunneille. Kesäaika osoittautui kuitenkin tälle huonoksi. Lopulta sain tarvittavan henkilömäärän kasaan tuttavapiiristäni. Toimeksiantaja osoitti tapahtumapäivänä tarvittavia apukäsiä muista tehtävistä tarpeen vaatiessa avukseni.

Luotettavuutta työlleni saan myös tarkoin kuvailluista ja noudatetuista työvaiheista. Työssä käyttämäni kirjat olivat kohtuullisen tuoreita tai ne sisälsivät tietoa joka ei vanhene, joten niistä saatu tieto on luotettavaa. Haastattelin työtäni varten kokenutta ammattilaista, jolta sain ajantasaista ja luotettavaa tietoa kohderyhmälle toteutetuista tapahtumista. Haastattelun suoritin Skype'n välityksellä, ilman minkäänlaisia häiriötekijöitä. Haastattelu-aika oli suunniteltu ennakkoon.

Olen erittäin tyytyväinen tekemääni työhön tämän opinnäytetyön parissa. Sain hyödyntää tietoa ja taitoa, jota olen oppinut opintojeni aikana ja pääsin haastamaan itseni uusien asioiden parissa. Uutta kokemusta minulle kertyi esimerkiksi pitkän projektin vaiheista sekä vapaaehtoisten henkilöiden hankkimisesta ja koulutuksesta. Toivon, että tulevaisuudessakin pääsen olemaan mukana vastaavanlaisissa projekteissa.

LÄHTEET

- Aalto, M. 2000. Ryppäästä ryhmäksi: Turvallisen ryhmän rakentaminen. Tampere: My Generation Oy.
- Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2007. Tutki ja kirjoita. Keuruu: Otavan Kirjapaino Oy.
- Iiskola-Kesonen, H. 2004. Mitä, miksi, kuinka?: Käsikirja tapahtumajärjestäjille. Helsinki: Suomen Graafiset Palvelut Ltd.
- Kajaanin ammattikorkeakoulu. 2014. Opinnäytetyön toteutus ja raportointi. Viitattu 12.9.2017. <https://www.kamk.fi/Oparipakki-2014/Opinnaytetyo/Prosessi/Toteutus>
- Karppinen, S. & Latomaa, T. 2015. Seikkaillen elämyksiä. III, Suomalainen seikkailupedagogiikka. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.
- Kataja, J., Jaakkola, T. & Liukkonen, J. 2011. Ryhmä liikkeelle!; toiminnallisia harjoituksia ryhmän kehittämiseksi. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Kauhanen, J., Juurakko, A. & Kauhanen V. 2002. Yleisötapahtuman suunnittelu ja toteutus. Helsinki: Wsoy.
- Kaukkila, V. & Lehtonen, E. 2007. Ryhmästä enemmän; käsikirja ryhmänohjaajan taitoja tarvitsevalle. Helsinki: SMS-tuotanto.
- Kielijelppi. 2010. Helsingin yliopiston Kielikeskuksen äidinkielen viestintäopetuksen palveluyksikkö. Ryhmä ja ryhmäviestintä. Viitattu 28.8.2017. <http://kielijelppi.virtamieli.fi/puheviestinta/?c=5-ryhmaviestinta>
- Kullas, L. Opas onnistuneen tapahtuman järjestämiseen. Viitattu 28.8.2017. <https://www.lyyti.com/fi/tapahtumaj%C3%A4rjest%C3%A4misen-opas-0>.
- Lapin ammattikorkeakoulu. Opinnäytetyön toteuttaminen. Viitattu 29.8.2017. <http://www.lapinamk.fi/fi/Opiskelijalle/Opinto-opas,-AMK-tutkinto/Opinnaytetyoohje/Opinnaytetyon-toteuttaminen>
- Norrena, J. 2016. Ryhmä oppimaan! Toiminnallisia työtapoja ja tehtäväkehyksiä. Juva: Bookwell Oy.
- Pietiläinen, P., Tervasmäki, R., Tuunanen, K. & Wilén, E. 1996. Ryhmä toimii ja oppii. Jyväskylä: Kirjapaino OMA.
- Rovio, E., Lintunen, T. & Salmi, O. 2009. Ryhmäilmiöt liikunnassa. Tampere: Esa Print Oy.
- Suomen Saab-Klubi ry. www.saabclub.fi
- Vallo, H. & Häyrinen, E. 2016. Tapahtuma on tilaisuus; tapahtumamarkkinointi ja tapahtuman järjestäminen. 5.painos. Tallinna: Printon.
- Vilkkä, H. 2006. Tutki ja havainnoi. Vaajakoski: Gummerus Kirjapaino Oy.

Vilkkä, H. & Airaksinen, T. 2003. Toiminnallinen opinnäytetyö. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Virtuaali ammattikorkeakoulu. 2014. Virtuaali ammattikorkeakoulu-kotisivut. Viitattu 28.8.2017. <http://www2.amk.fi/digma.fi/www.amk.fi/opintojak-sot/030906/1113558655385/1154602577913/1154670359399/1154756862024.html>

Välikylä, T. & Oksanen, H. 2005. Maastoruokailu ja ohjelmapalvelut. Vammala: Vammalan Kirjapaino

Liite 1. Haastattelulomake

Haastattelun aihe: Partion tapahtumat

28.4.2017

Haastattelijä: Ruotsalainen Tiina

Haastateltava: Tapio Sari, järjestösihteeri, Lapin partiolaiset ry

Millaisia ryhmätöitä harjoitellaan partion tapahtumissa?

Toisten kuuntelua, vastuun kantamista, yhdessä tekemistä sekä palautteen vastaanottamista ja antamista. Harjoitellaan sitä, miten ryhmä pääsee yhdessä tehden parempaan lopputulokseen.

Millaisista tehtävistä innostuvat lapset/nuoret partiolaiset?

Tärkeintä on tehtävän soveltuvuus tietyn ikäiselle. Jos tehtävä on liian helppo, siitä turhautuu helposti. Heille on tärkeää päästä itse tekemään erilaisia toimintoja. Myös tehtävien laaja anti takaa sen, että jokaiselle löytyy mielenkiintoista tehtävää.

Mitä täytyy ottaa huomioon tehtävien ohjauksessa ryhmille, joissa on vanhempia ja lapsia?

Partiossa jäsenet on jaettu iän mukaan eri ryhmiin. Tehtävässä voi olla sama aktiviteetti kaikille, jota helpotetaan/vaikeutetaan jäsenen iän mukaan. Tällöin lapset saavat hieman helpomman version aktiviteetistä. Nuoremmille ohjeet täytyy kertoa helposti.

Kuinka voin ennalta varautua lasten kanssa ilmaantuviin riskeihin tai ongelmiin?

Turvallisuussuunnitelma tehdään aina jokaisesta tapahtumasta, johon odotetaan paljon osallistujia. Siitä selviää mm. hätätilanteissa toimiminen. On huomioitava ympäristön riskit juuri kyseiselle kohderyhmälle. Tapahtumassa pitää tietää kuka on vastuu henkilö, eli keeneen otetaan yhteyttä, jos ongelmia ilmaantuu.

Olet mukana Elämys 2017 -syys SM-kisoissa. Kuinka elämys näkyy tehtävissä?

Kisat on suunniteltu Lapin/saamelaisuuden ympärille. Tapahtumapaikka on maaston puolesta sellainen, että useat osallistujat eivät ole kokeneet aiemmin sellaista. Tehtävät ovat myös sellaisia, joita ei normaalisti päästä tekemään. Näistä koostuu elämys.

Liite 2. Tehtäväraastiradan turvallisuussuunnitelma

Suomen Saab-klubin Kesäpäivät Himoksella

Koko perheen -tehtäväraastirata

Turvallisuussuunnitelma

10.06.2017

Sisällys

Suomen Saab-Klubin Kesäpäivät, Himos	3
Turvallisuussuunnitelma.....	3
Tapahtuman yleiskuvaus.....	3
Ennalta ehkäisevät toimenpiteet.....	4
Pelastussuunnitelma	4
Riskianalyysi	5
Varusteluettelo	6
Kestävän kehityksen huomioiminen	6
Liitteet	7
Liite 1: Kartta.....	7
Liite 2: Rastien ohjeistus ja varusteluettelo.....	7
Liite 3: Vapaaehtoisten työntekijöiden yhteystiedot ja muut tärkeät numerot.....	7

Suomen Saab-Klubin Kesäpäivät, Himos

Päiväohjelma Autonäyttely, klubikauppa Norpan myyntipiste, nopeusmittaus Hallin lentokentällä, tehtävärastirata, lasten puuha-alue ja paljon muuta.

Toteutuspaikka Himos, Jämsä

Toteutusaika 10.6.2017 klo 10.00-17.00

Opastuskieli Suomi

Varusteet Sään mukainen vaetus

Kenelle Suomen Saab-klubi ry:n jäsenille

Palvelun toteuttaja Suomen Saab-klubi ry

Turvallisuussuunnitelma

Tapahtuman yleiskuvaus

Taphtuman nimi	Koko perheen tehtävärastirata, Suomen Saab-klubin Kesäpäivät 2017
Toiminnan kuvaus	Saab-klubi järjestää vuosittain jäsenilleen tapahtumia. Tapahtumien päätarkoitus on koota klubilaiset yhteen viettämään aikaa toistensa ja erilaisten aktiviteettien parissa. Tehtävärastirata on osana lauantain 10.6. ohjelmaa. Rastitehtävät on sijoitettu Himoksen ympäristöön ja ne sisältävät erilaisia toiminnallisia tehtäväpisteitä.
Järjestäjät, yhteystiedot, asiakkaat	<p><u>Järjestäjät</u> Suomen Saab-klubi ry Projektipäällikkö Penttinen Matti Projektityöntekijä Ruotsalainen Tiina</p> <p><u>Rastityöntekijät</u> 1. Osan tunnistus: Ruotsalainen Tiina 2. Tietovisa: kylmä rasti 3. Jousiammunta: Hulkkonen Anne 4. Lankkuhiihto: Puranen Pinja 5. Renkaat: Miia Seijari 6. Sokko: Mimosa Seijari ja Justus Seijari Tauottaja Petteri Virtanen</p> <p><u>Lasten puuha-alue</u> Alma Lindlöf Meiju Vaattovaara</p>

	<u>Yhteistyökumppanit</u> Jämsän liikennepuisto Himos lomat K-market Jämsä <u>Asiakkaat</u> Suomen Saab-klubi ry:n jäsenet
Ajankohta	10.06.2017 klo 10.00-17.00
Turvallisuudesta vastaava henkilö	Matti Penttinen
Varahenkilö	Tiina Ruotsalainen
Tiedot asiakkaista	Saab-klubi ry:n jäsenet
Asiakkaiden määrä	Koko tapahtumaan ilmoittautunut 350 henkilöä
Olosuhderajoitukset	Rasteilla säävaraus; kova ukkonen. Tällaisessa tilanteessa tehtävärastrirata ei ole käytettävissä.

Ennalta ehkäisevät toimenpiteet

Riskianalyysin laadinta ja käsittely	Etukäteistiedotus
Järjestäjien ensiapuosaaminen	EA2 kortit löytyy: Hulkkonen Anne, Ruotsalainen Tiina, Puranen Pinja, Seijari Miia
Oppaiden ensiapu- ja avunhätlytysvälineet	Ensiapulaukku löytyy ilmoittautumisaulasta, lasten puuha-alueelta, teltan infopisteeltä ja rastilta nro 4. Tarvittaessa hälytetään apua. Vapaaehtoisille jaetaan turvallisuussuunnitelma ja pidetään yhteinen alkuinfo, jossa käsitellään turvallisuusasiat läpi.
Asiakkaiden turvallisuus	Työntekijät neuvovat tehtävärasteilla turvalliseen suoritukseen. Kokoontumispaikka hätätilanteessa on Areenan viereinen parkkipaikka (merkitty karttaan).
Paloturvallisuus	Sammuttimien sijainnit: Teltan info 1kpl (+sammutuspeite), teltan lavan vierusta 2kpl, lasten puuha-alue 1kpl ja grillikota 1kpl.
Liitteet	Liite 1: Tehtävärastriradan kartta Liite 2: Rastien ohjeistus + varusteluettelo Liite 3: Vapaaehtoisten työntekijöiden yhteystiedot ja muut tärkeät numerot

Pelastussuunnitelma

Tärkeät puhelinnumerot	Yleinen hätänumero 112
Himos Center, yhteystiedot	Länsi-Himoksentie 4, 42100 Jämsä, 020 711 9210

Riskianalyysi

Riskin todennäköisyys (T)		1=epätodennäköinen	2=mahdollinen	
Seuraukset (S)		1=vähäiset (esim. mustelmat, naarmut)	2=haitalliset (esim. haava, luunmurtuma)	
Riskitaso (TxS)		1-2 hyvä tietää, tiedosta, kirjaa, seuraa	3-4 havaittavissa, mieti, puutu, kirjaa, seuraa	
Riskitekijä	Tod.näk(T)	Seuraukset(S)	Riskitaso T x S	
Kylmettyminen	1	1	1	Sään mukainen vaatetus
Veden varaan joutuminen, hukkuminen	1	3	3	Lapsia ei jätetä yksin alueelle. Tehtävärastiradan tehtävät on sijoitettu kauemmaksi vesistöstä.
Kaatuminen	2	1	2	Kuljetaan merkittyjä reittejä pitkin. Neuvotaan välineiden oikeanlainen käyttö. Rastit tasaisella maalla.
Eksyminen	1	2	2	Käytössä kartta. Rastitehtävät sijoitettu selkeisiin paikkoihin.
Sää (myrsky, ukkonen)	2	2	4	Säävaraus.
Sairaskohtaus	1	3	3	Omat lääkkeet ja ensiapuvälineet työntekijöillä. Tarvittaessa hälytetään apua.
Varusterikko	2	2	4	Mukana korjausvälineet. Rikkinäisiä välineitä ei käytetä.
Murtumat	1	3	3	Ohjeistukset turvalliseen tehtävän suoritukseen. Rastit tasaisella maalla.
Väsymys, uupumus	2	1	2	Tauot sallittuja. Kannustetaan lepotaukoihin.
Nestehukka nestetasapainon häiriöt, lihaskrampit	2	2	4	Veden juontiin kannustus, päähine aurinkoisella kelillä.

				Neuvotaan mistä saa vettä.
Päihteet, häiriökäyttäytyminen, riidat	1	2	2	Hyvän tuulinen tapahtuma, ei alkoholia tarjolla
Tien ylitys	2	2	4	Käytetään suojatietä. Mainitaan infon yhteydessä varovaisuudesta tien ylityksessä.

Varusteluettelo

Lippis		Monitoimityökalu	
Juomapullo		Välipalat/ eväät/ juomat	
Aurinkorasva		Kartta	
Teippiä		Sadeviitta	
Särkylääke		EA- laukut	
Lämmintä vaihtovaatetta		Käsidesi	

Kestävän kehityksen huomioiminen

Egologinen kestävyys	
Luontoympäristön kestävyys huomioiminen	Käytetään mahdollisimman paljon valmiita reittejä. Ei roskata.
Jätehuollon järjestäminen	Kaikki mitä viedään mukana, tuodaan myös pois. Himoksella jätehuolto.
Materiaalikulutuksen minimoiminen	Tuotteiden uusiokäyttö. Lainataan välineitä.
Ympäristömyönteisyys	Näytä itse esimerkkiä. Kerro asiakkaalle valinnoista ja niiden vaikutuksista ympäristöön.

Sosiaalinen kestävyys	
Sosiaalisen toimintaympäristön huomioiminen	Yhteistyö Himos Lomien kanssa. Yhteistyö paikallisten toimijoiden kanssa.

Liitteet

Liite 1: Kartta

Liite 2: Rastien ohjeistus

Liite 3: Vapaaehtoisten työntekijöiden yhteystiedot ja muut tärkeät numerot

Liite 3. Polkuautoradan diplomi

DIPLOMI

on suorittanut polkuautoradan
mallikkaasti

10.06.2017

Saab-klubin Kesäpäivillä
Himoksella, Jämsässä.

Liite 4. Osan tunnistus -tehtävän ohjeet

Ohjeet, rasti 1: osan tunnistus

1. Tunnista osat
 - 5 kpl laatikon sisällä, käsin tunnistelemalla
 - 5 kpl pöydällä esille, katselemalla
2. Jokainen ryhmäläinen osallistuu tehtävään kokeillen ja katsellen osia
3. Kirjoita ryhmän vastaukset lapulle, joka jätetään lopuksi ohjaajalle
4. Aikaa tehtävän suorittamiseen 10 minuuttia
5. Pisteet tulevat tunnistuksen mukaan (10 oikein – 10 pistettä)
6. Max suoritus aika 10min

Liite 5. Tietovisa -tehtävän ohjeet

Ohjeet, rasti 2: tietovisa

1. Kirjoita vastauspaperiin ryhmäsi nimi
2. Numeroi vastauksesi ja vastaa tietovisan kysymyksiin
3. Laita vastauspaperi palautuslaatikkoon
4. Apuvälineet mm. puhelin käyttö on sallittua. Kilauta vaikka kaverille!
5. Pisteet tulevat oikeiden vastausten mukaan (10 oikein – 10 pistettä)

Liite 6. Lankkuhiihto -tehtävän ohjeet

Ohjeet, rasti 3: lankkuhiihto

1. Ryhmä nousee suksille ja sitoo jalat kiinni
2. Tarkoitus kulkea lähdöstä maaliin
3. Pisteet ajan mukaan:
 - 0-40 sek 10 pistettä
 - 40-60 sek 9 pistettä
 - 60-80 sek 8 pistettä
 - 80-100 sek 7 pistettä
 - 100-120 sek 6 pistettä
 - 100-120 sek 5 pistettä
 - 120-140 sek 4 pistettä
 - 140-160 sek 3 pistettä
 - 170-180 sek 2 pistettä
 - 180- sek 1 piste

Liite 7. Jousiammunta -tehtävän ohjeet

Ohjeet, rasti 4: jousiammunta

1. Joukkueella on käytössä 10 nuolta
2. Lasten ammutakohta on lähempänä kuin aikuisten ja aikuinen saa auttaa lasta
3. Nuolet ammutaan vuorotellen, jokainen ryhmäläinen pääsee osallistumaan
4. Pisteet tulevat seuraavanlaisesti:
 - Tauluun osuminen 1 piste
 - Napakymppi 2 pistettä

Liite 8. Renkaat -tehtävän ohjeet

Ohjeet, rasti 5: renkaat

1. Renkaat ovat aloituskasassa suurin alla ja pienin päällimmäisenä
2. Rengaskasa on tarkoitus siirtää X-kohtaan
3. Varapaikkaa saa käyttää hyödykseen
4. Pienempi rengas ei saa olla missään vaiheessa suuremman alla
5. Aikaa tehtävän suoritukseen max 10min
6. Pisteet ajan mukaan:
 - 0-60 sek 10 pistettä
 - 60-90 sek 9 pistettä
 - 90-120 sek 8 pistettä
 - 120-150 sek 7 pistettä
 - 150-180 sek 6 pistettä
 - 180-210 sek 5 pistettä
 - 210-240 sek 4 pistettä
 - 240-270 sek 3 pistettä
 - 270-300 sek 2 pistettä
 - 300- sek 1 piste

Liite 9. Sokko -tehtävän ohjeet

Ohjeet, rasti 6: sokko

1. Yhden ryhmäläisen silmät sidotaan
 2. Ryhmältä kysytään kysymys, johon vastauksena vuosiluku (5kpl)
 3. Muut ryhmäläiset ohjaavat henkilön vastauslapun luokse
 4. Puhelinta ei saa käyttää tehtävän aikana
 5. Aikaa tehtävän suoritukseen max 10min
 6. Pisteet oikeiden vastausten ja ajan mukaan:
 - 5 oikein 5 pistettä
 - 4 oikein 4 pistettä
 - 3 oikein 3 pistettä
 - 2 oikein 2 pistettä
 - 1 oikein 1 piste
- +
- 0-120 sek 5 pistettä
 - 120-180 sek 4 pistettä
 - 180-240 sek 3 pistettä
 - 240-300 sek 2 pistettä
 - 300- sek 1 piste

Liite 10. Tehtävärastriradan kartta

Ryhmässä on voimaa -koko perheen tehtävärastit

Lauantaina
klo 10.00-17.00
(viimeinen lähtö klo 15.30)

1. Kokoa ryhmä
2-6 henkilöä
2. Keksi ryhmälle nimi

3. Aloita
haluamastasi
rastista
4. Pidä hauskaa!

- ① Osan tunnistus
- ② Tietovisa
- ③ Jousiammunta
- ④ Lankkuhiihto
- ⑤ Renkaat
- ⑥ Sokko

★ Bonusrastit - kerää
ryhmällesi lisäpisteitä

- ★ _____
- ★ _____
- ★ _____

Palauta bonustehtävän
vastaukset teltan infopisteelle

Varaathan rastien
suorittamiseen aikaa n. 1,5h

Parhaat palkitaan!

 Kokoontumispaikka
häätätilanteessa